

ELŐLÉP

budapest

ZSIDÓ POLITIKAI NEMZET

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassat
ucea) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej
**KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK**
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Februári remények

A belpolitika augurjai változást szima-
toznak.
A liberálisok hadüzenetére a Jorga-féle
szakértő kormány rálepett a likvidálás
utjára.
A szakértők missziója egyébként is be-
fejeződött, mihelyest megszavazták a költ-
ségvetést, a konvertálási javaslatot és
— talán — a közigazgatási törvény módo-
sítását.
Es azután?
Az augurok úgy tudják, hogy február-
ban Argetoianu a liberálisokra és Lupura
támaszkodva elfoglalja a miniszterelnöki
széket.
A „szakértők” rövid, de meglehetősen
kínos intermezzója után tehát visszatér a
„rég” ritmus. Politikuskor kerülnek a mi-
niszteri tárcák élére. Es ez jól is van így.
Mert ha a politikusok nem is voltak
mindig szakértők, az is bizonyos, hogy a
szakértők viszont egészen rosszul politi-
záltak.
Februárban tehát változás lesz. Új em-
berek, új reménysek.
Es ez is jelent valamit a mai vigasztal-
anságban, amikor már csak a reménység
tartja a lelket az emberben.

Biciklisták Muscel megyében

Ez ellen igazán nincs apelláta, mert
Mihalache bizonyára jól tudja mit beszél.
Ha ő azt mondja, hogy Muscel megyében
nincs zsidó, akkor mérget lehet venni rá,
hogy ebben a megyében csodálatosan
egyetlen pajesz, egyetlen görbe orr és
egyetlen zsidó kocsmas sem található.
Es ami még csodálatosabb: ebben a me-
gyében mégis éppen olyan nagy a nyomor-
úság, a parasztság éppen úgy el van adó-
sódva, mint másutt. Pedig ahol nincs
zsidó, ott biztosan keresztény szedi a ka-
matot a mezőgazdasági adóstól és bizto-
san keresztény mérgezi meg pálinkájával
a falu népét.
Érdekes. Mi napról-napra halljuk a par-
lamentben, hogy a gazdasági krízist kizá-
rólág csak a zsidó tőke kizsákmányolásá-
nak köszönhetjük. Ezt harsogják képvisel-
őink fülebe a Cuza-párt nagyhangú kép-
velője és ezekhez a szavakhoz bólint bele
egyezően mindannyiunk szeretett minisz-
terelnöke, Jorga professzor.
Es most egyszerre kitudódik, hogy Mus-
celben nincs zsidó. Ez a fránya megye
teliesen felhorítja Cuza professzor teo-
riáit. Muscelben nincs zsidó. Es mégis van
nyomor. Majdnem hihetetlen.
De akkor mi idézte elő a nyomorúságot
Muscel megyében? Mert annyi bizonyos,
hogy nem a zsidók.
Az ember szinte szégyenli magát, hogy
annyire ismert vicc jut az eszébe. De vaj-
jon nem a biciklisták zsákmányolják ki
ezt a szerencsétlen megyét?...

34, 30, 32, 21, 11, 9

Aki nem tudná, hogy Romániában vala-
mennyi kisebbségi nemzet és felekezet
egyenlő jogokat élvez, az figyeljen egy
kicsit ide:
Most osztogatják ki az államsegélyt va-
lamennyi egyháznak. Mindegyik felekezet
megkapja az állam kasszájából ami neki
dúka. Ha most már a különböző egyházak
nak szánt állami támogatás összegét el-
osztjuk az illető felekezet lélekszámával,
egészen érdekes számokat kapunk:
Egy darab görögkeletire esik 34 lej
Katolikusra 30 lej
Lutheránusra 32 lej
Reformátusra 21 lej
Unitáriusra 11 lej
Zsidóra 9 lej

Ez a vonal nem egészen egyenes. Egy
kicsit, hogy úgy mondjuk, lefelé görbül.
Csak a lutheránusoknál ível egy pirinyót
felé felé. Lévének a lutheránusok száza-
kát Jorgának pillanatnyilag kebelbarátai a
parlament többségben. A katolikusok már
akkor kevesebbet kapnak, mint a görög-
keletiek. Mert nemcsak görögkatolikusok,

Miről tárgyalt Bethlen volt magyar miniszterel- nök Károly román ki- rályal Temesváron?

Egyes verziók szerint Bethlen gróf Erdélyben akar letelepedni

Timisoara-Temesvár, december 7. (Az
Uj Kelet tudósítójától). Temesvár vasár-
nap egyhanguságát érdekes esemény szaki-
totta meg a tegnapi nap folyamán. Beth-
len István, Magyarország volt miniszter-
elnöke az egész vasárnapi napot és az
éjszakát Temesváron töltötte. Bethlen a
Ferdinand szállóban szállott meg gróf
Kendeffy Gyula álmé alatt.
Bethlen gróf bármennyire igyekezett in-
kognitóját megtartani: ez nem sikerült,
neki, mert rövidesen híre ment, hogy a
városban tartózkodik. Az újságírók a
hírre valóssággal megröghanták a Ferdi-
nand szállót, itt azonban Bethlen telje-
sen elzárkózott az interjú elől.
Bethlen vasárnapi látogatásával egy-
idejűleg Károly király udvari vonata is a
temesvári pályaudvaron tartózkodott.
Bethlen István gróf délután 6 óra 45 per-
cor felszállt az udvari vonatra és mint
egy háromnegyed óra hosszat tartózkodott
ott. Ezt a momentumot úgy a román, mint
a magyar újságírók észrevették s amikor
a kocsiból leszállott, ostrom alá fogták
kérdéseikkel.
Bethlen ezuttal nem tudott kitérni az
interjú elől s bevallotta,
hogy tényleg az udvari vonaton tar-
tózkodott, ahol háromnegyedórás be-
szélgetést folytatott Károly királlyal.
Hangoztatta, hogy közte és Károly
király között lefolyt beszélgetés tel-
jesen magántermészetű és így nem is
tartozik a nyilvánosságra.
Bethlen gróf semmiféle egyéb nyilatko-
zatot nem volt hajlandó tenni az újsá-
gíróknak. Este a Szarvasi-féle étterembe
ment, ahol a temesvári magyarság vezető-
köreivel vacsorázott, de mindvégig rezerv-
áltan viselkedett és nem árulta el tar-
tózkodásának célját. Magánszemélyeknek

is azt mondta, hogy látogatása teljesen
privát természetű.
A budapesti sajtó Bethlen István látog-
atásával kapcsolatban azt hangoztatja,
hogy Bethlen nem politikai látogatást tett
Károly király udvari vonatán és hogy látog-
atása kizárólag magánjellegű sport-
látogatás volt csak.
A bukaresti sajtó szintén foglalkozik
Bethlen temesvári látogatásával.
Az Adeverul a látogatással kapcsolat-
ban azt követeli a kormánytól, hogy
hivatalos kommunikében tisztázza
Bethlen temesvári látogatásának cél-
ját.
Egyes más bukaresti lapok szerint Beth-
len temesvári látogatásának ugyanaz a
célja volt, mint annakidején Bánffy Mik-
lós gróf Ferdinand királynál tett kihall-
gatásának — nevezetesen az, hogy vissza
szeretné szerezni erdélyi birtokait. Ez a
bukaresti lapvélemény egyébként egybe-
esik azokkal a magántermészetű verziók-
kal is, amelyek szerint Bethlen István
vissza akar vonulni a magyar politikai
életből és Erdélyben akar letelepedni.
Látogatása tehát ezzel áll összefüggés-
ben.
Eme verziókn kívül azonban más kombi-
nációk is felmerültek a volt miniszter-
elnök látogatásával kapcsolatban. Egye-
sek tudni vélik, hogy
Bethlen a Habsburg-restauráció kér-
dését vetette fel Károly király előtt,
sőt továbbmenve: a román-magyar perszo-
nál unióról is szó esett volna a temesvári
találkozáson. Mindezek azonban egyelőre
csak pusztá feltevés. Hogy a feltevések
közül melyik állja meg a helyét, azt csak
a későbbi események hivatottak bebizonyi-
tani.

Mihalache Beszarábiában válaszolt Cuza parlamentari beszédeire

Bucuresti-Bukarest, december 7.
Mihalache tegnap beszédet tartott Ho-
tinban, pártja kongresszusán. A nem-
zeti parasztpárt vezére kijelentette,
hogy a kormány iránt nincs bizalom
az országban és nem tarthatja magát
sokáig. A mezőgazdasági adósságok
konvertálásáról szóló javaslat nem ki-
elégítő és mindenki tudja, hogy ezt
a kérdést a nemzeti parasztpárti kor-
mány tette aktuálissá és készítette elő
gyors megoldásra. Titulescurol is szó-
lott, akinek kiváló képességeit öröm-

mel látná pártjának vezetésében érvé-
nyesülni.
Végül a zsidókérdésről beszélt Mi-
halache, aki kijelentette, hogy lelkiis-
meretlenség a zsidókat beállítani a su-
lyos helyzet bünbakjaiként. Muscel me-
gyében az ő szűkebb otthonában nincs
zsidó, a nyomorúság és a gond azért
éppen olyan nagy, mint másutt. Cu-
zaék a sötétséget terjesztik és a türel-
mes román népnek felvilágosításra
van szüksége.

hanem római katolikusok is vannak Romá-
niában, akiknek a jelenléte lefelé huzza a
görbére szabott vonalat. Még kevesebb jut
a reformátusokra. Az unitáriusokból sze-
gényekből már majdnem zsidót csinál az
új költségvetés. Csak egy kifli árával jut
több egy unitáriusra, mint egy zsidóra.
A zsidó hitközségek pedig csak annyit
kapnak, hogy mindegyik hívőnek vagy há-
rom skatulya gyufát vehetnének belőle
évente. Es még mondja valaki, hogy Ro-
mániában nincsen teljesen jogegyenlőség.

Hogy ezt az egyenlőséget pont egy görbe
vonal fejezi ki? Az igazán nem jelent sem
mit. Hiszen az adózási kulcs is éppen
ilyen görbe. Igaz hogy míg a szubvenció
vonala lefelé, addig az adózási kulcs nem-
zetiségek szerint felfelé görbül.
Ki törődik viszont ilyen csekélységek-
kel?
Hiszen így a zsidók legalább azzal vi-
gasztalhatják magukat, hogy ha a szub-
vencióból a legkevesebbet is kapják, adó-
ból viszont ők fizetik a legtöbbet.

VILÁG TÜKRE

Miről tárgyalt az ame- rikai parlament

A nagy politikai események, ame-
lyek az utóbi hónapban Washington-
ban lejátszódtak, bizonyos mértékig
esalódást okoztak az európai közvéle-
ménynek azon részében, amely tulbe-
esülte az elnöknek az államügyek ve-
zetésében vitt szerepét. Semmi két-
ség: nagy teljesítmény volt az, hogy
Hoover a parlamenti szünetben élet-
beléptette a nemzetközi adósságok mo-
ratoriumát s hogy a nehézkesen dolgo-
zó kongresszus összehívása helyett
becitálta magához a pártvezéreket,
akik fait accompli elé állítva hozzá-
járultak az elnök határozataihoz. Ez
azonban még mindig nem jelenti azt,
hogy az elnök a kongresszus nélkül,
vagy a kongresszussal szemben irányít
hatná a külpolitikát.
December első hétfője, midőn a
kongresszus évről-évre összeül, könnyen
„dies irae” lehet a kormány számára.
Wilsonnak is tudomást kellett venni
erről, midőn Versailles-ból trónfosz-
tott királyként tért vissza hazájába
a béketárgyalások után. Coolidge is
lebeesülte a parlament szuverenitását
midőn a szenátus külügyi bizottsága
elásta a nemzetközi bíróságba való be-
lépés aktáit. Amerika jelenlegi han-
gulata mellett bizonyos, hogy Hoover
menthetetlenül megbottlott volna a
kongresszusban, ha Lavallal bizton-
sági garanciákat ígér, rekompenzáció
képpen bizonyos fegyverkezési meg-
szorításokért.
Amerika belpolitikájának szempont
jából nézve Hoover elnök kétségkívül
megerősödött pozícióban lép a decem-
ber 7-én összeülő kongresszus elé. A
Lavallal folytatott tárgyalások kime-
netele kiütötte a fegyvert azoknak a
kezeből, akik azt követelik, hogy Ame-
rika ne avatkozzék bele Európa ügyei
be. Hoovernek az az álláspontja,
hogy megvárja, amíg Németország és
Franciaország egymásratárlálnak, álta-
lában egyezik a kongresszus nézetei-
vel. Bármily szimpátiának is örvend
Amerikában a német álláspont, a ve-
zető politikusok nem látnak más ki-
utat mint azt, hogy Németország és
Franciaország közvetlen tárgyalások-
kat kezdjenek egymással.
Ami a szövetségesek közötti adóssá-
gok problémájának összesítését illeti,
a demokratikus ellenzék éppúgy időt
szeretne nyerni ebben a kérdésben,
mint az a Hoover, akinek szemei a
jövő évi új választásokon függenek.
Rothie kormányzó, a demokraták
szigorú taktikussá is azt a kijelentést
tette röviddel ezelőtt, hogy az adóssá-
gok eltörléséről mindaddig nem lehet
szó, amíg be nem bizonyosodik, hogy
az ebből származó gazdasági haszon
kifizetődővé teszi Amerika számára
ezt a nagy áldozatot. Az is nagyon va-
lószerűnek látszik, hogy Hoover
mindkét pártnak a szájaize szerint
járt el, midőn újabb bizottságot neve-
zett ki az európai államok fizetőké-
pességének felülvizsgálására. Ez a
megoldás felmenti a pártokat, hogy
afölött vitakozzanak választóikkal:
kinek a vállaira kell végeredmény-
ben a világháboru terheit hárítani...
A kongresszus tehát a moratorium
ratifikálásával kapcsolatos vita befo-
jezése után teljes figyelmét Amerika
súlyos gazdasági helyzetének tanul-
mányozására fogja fordítani. Hoover

megnyitó beszéde annyi idevonatkozó javaslatot tartalmaz, hogy a parlament néhány hónapra megfelelően el van látva szónoki anyaggal. A kormányprogramban bennefoglaltatik a Hoover által a bankok és a mezőgazdaság segítését célzó segélyakció tervezete, valamint az a javaslat, hogy a diszkontbankokat erőteljesen vonják be az építőipar fellendítésére irányuló akcióba.

Hoover javaslatai kétségkívül nagyvonalúak, de nem is megtámadhatatlanok. Már ma meg lehet állapítani, hogy a Federal Reserve ténykedésének módosítására irányuló törekvés heves ellenzékre fog találni a bankok részéről, sőt úgy néz ki a dolog, mintha az ellenzék ezt a kérdést szeretné a csata színhelyéül kiválasztani és itt szeretné megszerezni az 1932-ös választási kampányban felhasználandó babérokoszort. Mert azzal tisztában kell lenni, hogy minden, amit a kongresszuson beszélnek és elhatároznak, a kulisszáit képezi a következő elnökválasztásnak. A költségvetési politika, Hoovernek a haditengerészettel szemben elfoglalt álláspontja és az adóintézkedések, amelyekkel a kormány az államháztartás deficitjét csökkenteni szeretné, újabb alkalmakat adnak az összeütközéseknek.

A demokraták e pillanatban még nem készültek el ellenprogramjukkal. Az a tény, hogy a képviselőházban kétszavas többség fölött rendelkeznek és hogy így a törvényhozás egyik házában munkáját nekik kell megszervezniük, továbbá az a tény, hogy a szenátusi mandátumoknak csaknem a felével rendelkeznek, nem kívánatos felelősséget ró reájuk. A szokatlan parlamenti erőviszony olyan koalícióba kényszeríti a demokratákat, amelyben az összeülő kongresszus érdemeit épp úgy osztaniok kell, mint az ódiomat minden olyan választók megnyerésére irányuló törvényért, amelyet az elnök vétőjogánál fogva visszautasít. A demokraták a vámillétekek leszállítását fogják követelni, de nem lesznek szerencsétlenek amiatt, hogy a többség a vámtanácskozsok újrafelvetését elutasítja. Újult energiával fognak a mezőgazdasági szubvenciók kérdésében fellépni a munkanélküliség kérdése is szerepel programjukban, két olyan kérdés, amelynek tárgyalásánál és főleg a szavazásnál a pártkülönbségek meg fognak szünni.

Különös érdeklődés fordul a progresszív csoportja felé, akik igen agresszíven viselkednek és valószínűleg újabb rekrutációra fognak a kongresszuson szert tenni. A progresszívek az ifjú La Follette vezetése alatt magukban egyesítik az egész parlament liberális gondolkodó és szociális elemeit. Hogy ebből a csoportból lesz-e valaha harmadik párt, az valószínűtlen. Főbb követeléseik: az örökösödési adó felemelése, a nagyobb bevételek intenzívebb megadóztatása, vámkönnyítések és a munkanélküliség államilag történő támogatása.

Hogy mennyi időt fog a kongresszus a prohibíció kérdésére vesztegetni, az egyelőre beláthatatlan. Mindenesetre hiába való időpazarlás lesz, miután a nedvesek egyelőre egyik házban sem rendelkeznek többséggel és egy a jelenlegi törvényt módosító javaslat biztos vereséget jelentene számukra. Mindenesetre tény, hogy az ellenszavazatok napról-napra nőnek s a miniszter, hogy két év múlva, midőn a hetvenharmadik kongresszus összeül, már egészen változott viszonyok fognak ebben a kérdésben dominálni. Egészen addig azonban a sörfőzdéknek s a vinceltárcéknek türelmesen várakozniok kell.

Meghívó

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság 1931. december 15-én délután 4 órakor Cluj-Kolozsvárt, Piața Unirii (volt Mátyás király tér) 7. szám alatti intézeti székházában

rendkívüli közgyűlést

art, melyre a t. részvényesek meghívottak. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság által 1931. november 2-án benyújtott kényezeregyszégi ajánlat jóváhagyása.

Ezen közgyűlésre a t. részvényeseket azon figyelemzetéssel hívjuk meg, hogy az alapszabályok értelmében oly részvényes gyakorolhatja akár saját személyében, akár meghatalmazottja által szavazati jogát, aki részvényét a közgyűlést megelőző nap délután 5 óráig az intézet pénztáránál Cluj-Kolozsvárt, még le nem járt szelvényeivel egytt letette. Cluj-Kolozsvárt, 1931. dec. 4.

Az Igazgatóság.

A. C. Cuza és Zelea Codreanu a kamara szószékén...

Cuza bejelenti, hogy nemsokára átveszi a hatalmat. „Köztem és Jorga között csak metódusbeli különbségek vannak...” Zelea Codreanu nem akarja, hogy a román nép az indiánok sorsára jusson „Milliólba kerül az országnak, hogy a cuzisták résztvehesse-nek ezen a mulatságon”

Bucuresti-Bukarest, december 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). Néhány jelenet és néhány színpont a kamara legutóbbi üléséről. Tanulságul főleg azoknak, akik elfelejtették volna, hogy a romániai zsidóságnak saját nyomorúságán, gazdasági és szociális problémáin kívül még egy nagy politikai pere is megoldásra vár.

Cuza professzor ágál a szószékén. Ő e pillanatban a képviselőház primadonája és a kormányparti többség agyonbecézett első tenoristája. Fellépése mindig zsufolt házat jelent, vihart és botrányt. A karzatok roskadásig telve most is. Az ülésteremben sincs talpalatnyi hely sem. A szenátus ásitó unalmából ide menekültek szórakozni az idősebb honatyák.

Cuza professzor beszél. Előtte, az emelvényen, költői rendtelenségben, könyvek, röpiratok, akták, ujságok. A tanár ur alaposan felkészült. Azt mondja: Politikai végrendeletét diktálja tollba. Nem mintha meg akarna halni. Hiszen alig hetvenégy éves. De nem akarja, hogy későbbi generációk nélkülözze az ő korszak alkotó szellemi hagyatékát...

A többségi padosorkból felzúg az első tapsvihár. A kormány tagjainak asztalfőjéről Jorga barátságosan odamosolyog. A többségiek véresre verik tenyerüket. Nem, ez nem lehet valami futó politikai flört. Hét-nyolc szavazatért nem ad a kormánypart ilyen spontán kirobbanó tapsokat. Valahogy benne van a levegőben, hogy a két fél között mélyebb és melegebb barátság fejlődött ki a kormányzás hónapjai alatt. Szorosabb érzelmi kapcsolatok és főleg: felfogásbeli azonság... Es könnyen ki lehet nyomozni e gyöngéd viszony eredetét is. Jorga képviselői a sovén nacionalizmus iskolájában nőttek fel. Az első tanításokat akkor szívták magukba, amikor Jorga Cuzával együttesen prédikálta a zsidógyűlöletet ebben az országban.

Cuza tudja mindezt. És kihasználja a helyzetet. A nemzetiparasztpárti parlamentben kifigurázta szüntelenül mozgó kecske szakállát, kampós orrát, groteszk akarnokságát és a minden mondata végén monoton refrénként visszatérő, selypítő „zidan”ozást.

Hol sipító, hol rikácsoló, rekedtes, kellemetlen hangja rendszerint belefűlladt a képviselők hahotájába.

Cuza a parlamenti többség vezére. Mint ilyen, agresszív.

Villámokat szór a nemzeti parasztpárt felé. Taps. Támadja a liberálisokat. Taps. Dicsőíti Jorgát. Hosszantartó, sokszor ismétlődő, dörgő tapsvihár.

Ilyeneket mond: „...köztem és Jorga között a zsidókérdésben csak metódusbeli különbségek vannak...”

Igy állunk?! Ránézek Jorgára. A miniszterelnök mosolyog és elégedetten sülyeszti zsebébe kezét.

„A Banca Nationala eszköz a zsidó ki-szákmányolás kezében”.

Csönd. Senkinek sem jut eszébe, hogy megvédje a jegykibocsátó intézetet.

„A legnagyobb örömmel üdvözlöm a gazdasági válságot. Igen, igen. Üdvözlöm a válságot. Mert ez a krízis likvidálni fogja a zsidó bankáruralom rendszerét”.

Taps. „A zsidókérdés mindenütt a világon megoldáshoz közeledik. Tavasszal Hitler uralomra kerül Németországban és nemsokára én is azon a helyen leszek, ahol most Jorga professzor ül...”

Kitör a botrány. Két zsidó képviselő megelégette a „zidanozást” és felhívják az elnököt, hogy teljesítse kötelességét. Nem lehet az ország parlamentjében a lakosság egy részét büntetlenül sértegetni. No-sza, megmozdul a „tisztelt Ház”... Az amugyis ideges atmoszférát robbanásig feszítik a szenvedélyek... A cuzisták felugrálának helyeikről és ordítognak... A jobbszél és a jobbközép szekundál nekik...

— Leülni!... Hallgasson!... Robu, ez a darócruhás bukovinai cuzista, akit részegsége miatt dobtak ki ta-

nitói állásából, állatias hangon üvölt Diamantra:

— Jidanule! Jidanule! Fogd be a szádat! Örülj, ha megtűrünk a terem ajtajánál! Pusztuljatok innen!

„Jidanule!”

Ezt a szót visszhangozzák az ülésterem kupolái. A zsidó képviselők nem hagyják magukat, Robu megkapja a neki kijáró jelzőket, mire a kidobott tanító karjaival hadonászva, a dühtől tajtékzó ajakkal készen nekiugrani a zsidó képviselőknél. A kvestorok tartják vissza.

Nem parlament ez. Nekem legalább is

Zelea Codreanu Cuza konkurense az antiszemita profeciákban

A kamarának ugyanazon ülésén szóhoz jut a romániai antiszemitizmus másik szóvivője is. Zelea Codreanu: Mintha antitézise volna a jasi professzornak.

Magas nyulánk fiatalember. Fekete haja kusza hullámokban, szinte csapzottan övezi sápadt, beesett arcát. Fekete szemében lázáz gyűlölet nyugtalanító visszfénye lobog.

Cuza a szószékén cinikus, agresszív és helyenként arrogáns. Zelea Codreanu úgy tesz, mintha a nagy eszmehirdető batoratlan szerénységét vinné bele magatartásába.

„Ne haragudjanak, ha el fogok rabolni egy keveset drága idejükből, én, aki ennek a képviselőháznak legfiatalabb tagja vagyok...”

Igy kezdi.

„De meg kell mondanom, hogy érez és gondolkodik egy generáció, amelyet keresztrefeszítettek eszméiért...”

A képviselők feszült csendben hallgatják.

Egy viharos, revolveres mult von misztikus varázst alakja köré. A cuzisták hallgatják. De nem tapsol, sem a többség, sem Cuzák. A többség, mert Codreanu csak egy szavazatot képvisel. A cuzisták, mert népszerűségüket és hatalmi pozíciójukat féltik ettől a fiatal-embertől.

Cuza cinikusan és brutálisan veti oda antiszemita teóriáit. Codreanu — ki tudja, miért — ügyel arra, hogy meggyőződését civilizáltabb formában tálalja a kamara elé. Ha civilizációról egyáltalán beszélni lehet.

Már harmadik mondatában felhangzik a refrén: Jidan!

Ahogy kimondja ezt a szót, a zsidó képviselők felé fordul és közbeveti:

„Ki akarom jelteni, hogy én a „zidan” szót nem sértő értelemben használom. Hanem azért, mert azt hiszem, hogy a zsidókat tényleg így hívják. Önök az első nép, amely megfutamodik igazi neve elől...”

Majd később: „Rólunk azt hiszik, hogy antiszemiták vagyunk. Holott mi nem gyűlöletből, hanem a védekezés és szükségességből harcolunk a zsidók ellen. Az idegen invázió úgy fenyeget, mint az angol-szász invázió fenyegette a délamerikai indiánokat. Az indiánok kipusztultak, mert gyengének bizonyultak. Én nem akarom, hogy az emberiség egykor sajnálkozzék az én fajtam pusztulása fölött...”

Mindezt hatásosan lefojtott, patetikus hangon mondja el Codreanu.

ugy tűnik, mintha antiszemita népgyűlésen volnék...

Cuza most fejezi be beszédét. Az utolsó passzus teljes egészében a zsidókérdésnek van szentelve... Ha ezt megoldják, megszűnik a gazdasági válság is...

Azután még egyszer megcsiklandozza Jorga hűségét és kijelenti, hogy megszávalva a válaszfeliratot, Jorga, az ország miniszterelnöke feláll és melegen üdvözlöli a szónokot. A gyorsírók jegyzik:

„Hosszantartó, többször megismétlődő, dörgő tapsvihár...”

A többség nem tapsol, de úgy hallgatja, mint egy messiást.

Lupu odaszól egyik szomszédjának:

„Meglátja, erről az emberről még fogunk hallani. Ez tudja, hogy mit akar. És ezért veszedelmesebb, mint Cuza...”

Még egy jellegzetes esetvonás Codreanu portréjához.

A politikai pártokat támadja.

„Ma az egész világ két véglet felé orientálódik: szélsőjobb, vagy szélsőbal. Én azt hiszem, hogy a nap nem Moszkvában, hanem Rómában kel fel. De akár a jobb, akár a bal fog diadalmaskodni, a politikai pártok el fognak tűnni...”

A jelenet azonban, amelyet a leghatásosabbnak szánt — nem sikerült. A máramarosi paraszt nyomoráról dörgött, akit a bevándorolt és megtört zsidó ki-szipolyoz. És — quod erat demonstrandum — letesz a ház asztalára egy darab fekete rozskenyeret.

Ilyen kényeret eszik a mi román parasztunk!

Ebben a pillanatban keresztülszűri a termen Diamant dr. bukovinai zsidó képviselő hangja:

— A máramarosi zsidó is abból a kenyérből eszik!

Zelea Codreanu hallgatott. Hallgattak a cuzisták is.

Nem tudták megcáfolni a máramarosi zsidó nyomor szomorú realitását.

Konkluzió? Argetoianu mondotta el. A belügyminiszter nem tudta végighallgatni Cuza hosszurányított beszédét és ingerülten félbeszakította:

— „Az országnak millióiba kerül az, hogy Önök résztvehesse-nek ezen a mulatságon...”

Kasztnér Rezső.

— Munkában a római államvédelmi bíróság. Rómából jelentik: Az államvédelmi bíróság harminc szlovén vádlott hazaárulási bűnperében a fővádlottat 20 évi, 15 vádlottat két és fél—10 évi szabadságvesztésre ítélte s tizennégy vádlottat felmentett.

— Hétszázötven millió dollárra csökkent a tőzsdéhiteltek összege a newyorki tőzsdén. Londonból jelentik: A tőzsdéhiteltek összege a newyorki tőzsdén 750 millió dollárra csökkent. Az elmúlt év decemberében 2100 s a tőzsdeláz idején, 1929 októberében 6800 millió dollár volt a tőzsdéi hitelek összege.

December 13-án Lei 200.000 Január 12-én Lei 1.000.000

Könnyen juthat e két hatalmas összeg birtokába, csak vegyen még ma egy-két Zsidó Kórház sorsjegyet.

Mindössze 100 lejtt kell kockáztatnia ahhoz, hogy esetleg egész életére boldog és gondtalan lehessen.

NE HABOZZON, MERT ELKÉSIK!

Már csak két húzás van hátra, de ezeken viszont a legnagyobb nyeremények lesznek kisorsolva.

Vegyen még ma Zsidó Kórház sorsjegyet.

Postai megrendelésnél 100 lej beküldése ellenében portómentesen küld egy sorsjegyet a Zsidó Kórházegyesület Központi Sorsjátékintézőségére, Cluj, Piața Unirii 20.

Az egész világra

A franciaországi... Az „Action Française”

Berlin, december 7. országban, de egész világra kellett Hitler zásza, amely nem keveset ért komolyan készült és mert azt hiszi, hogy választják el a hatalombizottait külföldre remtsék „Németországnak” a szükségeit.

Német baloldali külpolitikai akciója, hogy elhomályosítsa más, amelyet a boxlista nyilatkozat a Franciaországban és érthető igazolással szocialisták legutóbb és Hitler azt szeretné, hogy a német nézetében a gondolat ország pozíciójának földön keressenek pi előtt egy esetleges kormányzat külföldi po kadhassanak elő. Az ler nevében külföldi ki, dr. Rosenberg, a V szerkesztője volt, aki zokat akarta megbár- ges Hitler-uralom go

Baldwin azonban, megírta, nem fogadt. Nem fogadták a kam kiküldött követét a k szárnnyához tartozó ve lyos kudarc magyar Hitler Berlinben a r azonnal megindos kér berlini tudósítót és tene! adott kifejezést

hogy a nemzeti szon pon belül hata

Egyidejűleg azt is sz emeltelen hangsúlyoz a boxheimi okmány most már csak legális ai tevékenységét s b a pártja az illegális at vállalná magára. al kapcsolatban azt

hogy a nemzeti szoci dül az ő akaratánál tőse

Hogy ez a kijelentés nyire állja meg a h esseni puccstervek é lista párton belül egy en álló frakciók tevé nek.

Szirenhan felé

Még jellemzőbb Hit ese, hogy Franciaors között a viszony alaki aországtól függ. A om” császárjelöltje, arrierjét a franciák jövátételek megtaga irtelen egészen szeli meg Franciaország fe

hogy hajlandó Néme tozásait mindkive clausrággal szem

zzel szemben azonba ampöskeresztes vezé amp importját a leg ell korlátozni és az ntenie afelett, hogy eltelt fizessen-e, vagy gait fizesse. Est a gésa világhoz intéze

Az egész világ Hitler külföldi akciójának hatása alatt áll

A francia baloldal nemzetközi rend- őrséggel akarja megmenteni Német- országot Hitler-től

Hitler intervjujának hatása alatt fekete nap volt a wallstreeti tőzsdén. A külföldi és a német sajtó politikai szélhámósának nevezi Hitlert

Az „Action Francaise” háborúval fenyegetőzik Hitler uralomra jutása esetén

Berlin, december 7. Nemcsak Németországban, de egész Európában óriási izgalmat keltett Hitler legújabb sakkjátszája, amely nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy a német nemzeti szocialisták végre komolyan készül kormányalakításra és mert azt hiszi, hogy csak rövid hónapok választják el a hatalomra kerüléstől, megbiztatott külföldre küldte, hogy megtegyék „Németország jövőendő kormányának” a szükséges politikai kapcsolásokat.

Német baloldali körök szerint Hitler külpolitikai akciójának az a legfőbb célja, hogy elhomályosítsa azt a rossz benyomást, amelyet a boxheimi nemzeti szocialista nyilatkozat a külföldön keltett. Franciaországban és Angliában ugyanis érthető izgalommal fogadták a nemzeti szocialisták legutóbbi megnyilatkozásait és Hitler azt szeretné, ha államférfiúi tehetőségét s komolyságát itélnék meg a külföldön. A kampókeresztvesz vezére nyilván arra számított, hogy ha emisszáriusai kedvező fogadtatásra találhatnak komoly külpolitikai körökben, úgy tekintélye Németországban is meg fog sokszorosodni.

Igy merült fel Hitler legbensőbb körvezetésében a gondolat, hogy Hitler Németország pozíciójának alátámasztására a külföldön keressenek pilléreket s a tömegek előtt egy esetleges kampókeresztvesz kormányzat külföldi lehetőségével hozakodhassanak elő. Az első követ, aki Hitler nevében külföldi misszióra küldetett, dr. Rosenberg, a Völkische Beobachter szerkesztője volt, aki az angol konzervatívokat akarta megbarátkoztatni egy esetleges Hitler-uralom gondolatával.

Baldwin refüje

Baldwin azonban, mint az Uj Kelet megírta, nem fogadta Rosenberg urat. Nem fogadták a kampókereszt Londonba küldött követét a konzervatív párt jobbszárnyához tartozó vezetők sem. Ez a sürgős kudarc magyarázza meg azt, hogy Hitler Berlinben a refü kitudódása után azonnal megához kérette az angol lapok berlini tudósítóit és ama fenhéjazó nézeteket adott kifejezést,

hogy a nemzeti szocialisták tíz hónapon belül hatalomra jutnak.

Egyidejűleg azt is szükségesnek tartotta emlegetlen hangsúlyozni, hogy — szemben a boxheimi okmány tanúságtételével — most már csak legális uton folytat politikai tevékenységet s butaságnak tartaná, ha pártja az illegális cselekedetek rizikóját vállalná magára. A boxheimi okmánytal kapcsolatban azt a kijelentést is tette, hogy a nemzeti szocialista pártban egye-
dül az ő akaratának van döntő jelentősége.

Szírénhangok Franciaország felé

Még jellemzőbb Hitlernek az a kijelentése, hogy Franciaország és Németország között a viszony alakulása teljesen Franciaországtól függ. A „Harmadik Birodalom” császársjelöltje, aki egész politikai karrierjét a franciák elleni uszításnak és jóvátetelek megtagadásának köszönheti, Berlinen egészen szelíd hangokat pendített meg Franciaország felé és kijelentette, hogy hajlandó Németország magántarozásait mindenki, így tehát Franciaországgal szemben is elismerni.

Amellett azonban azt hangoztatta a kampókeresztvesz vezér, hogy Németország importját a legradikálisabb módon korlátozni és az egész világnak kell lennie afelel, hogy Németország jóvátelet fizessen-e, vagy pedig magánadókat fizesse. Ezt a kérdést Hitler az egész világhoz intézendő ultimátumában

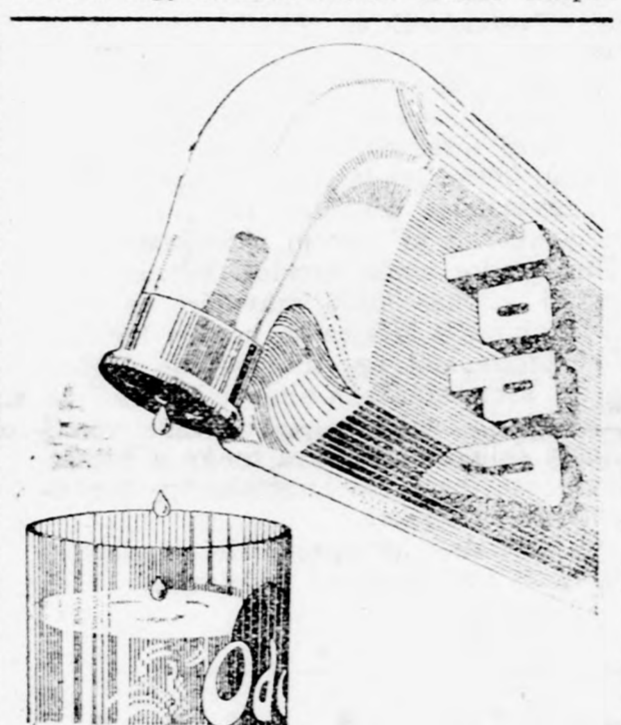
akarja generálisan felvetni s reméli, hogy Franciaország zsarolási politikájával szemben a világ közvéleménye neki fog igazat adni.

Koalíciós alapon is...

Alig néhány hónappal ezelőtt Hitler még a kampókeresztvesz diktatura elvi álláspontján állott. Egyedül akarta átvenni a hatalmat és mindenkit hóhérré akarta juttatni, aki uralmának ellentáll. Annál meglepőbb, hogy az angol lapok munkatársainak adott intervjújában már azt a kijelentést is megkockáztatta,

hogy hajlandó koalíciós alapon is, vagyis más pártokkal osztzkodva, a hatalmat átvenni.

Hitler nyilatkozatai természetesen elsősorban saját hazájában keltettek konsternációt. Az egész berlini sajtó feszült figyelemmel kíséri Hitler külpo-

ODOLO
igen főmény szájviz, néhány
cseppje elegendő.
ODOLO
használatban igen lakarékos.
ODOLO
tehát olcsó.

litikai akcióját. A jobboldali sajtó természetesen dicsérőleg emlékezik meg Hitler tevékenységéről, míg a baloldali lapok azt hangoztatják, hogy Hitler magándiplomáciai akciója igen kellemetlen konkurenciát jelent a birodalmi kormányának.

...„Politikai szélhámosság az egész...”

A komoly polgári lapok vezetőorgánuma: a „Berliner Tageblatt” mindezekkel szemben a legteltesebb objektivitás hangján állapítja meg,

hogy Hitler akciója egy politikai szélhámosság megnyilvánulása és olyan giccsekről lemasolt gesztusokat használ, amellyel egyrészt önmagát akarja dicsőíteni, másrészt pedig belső ellenfeleit próbálja megfélemlíteni.

A „Vossische Zeitung” szerint Hitler külpolitikai akciójának az a célja, hogy elhalványítsa azt a rossz benyomást, amelyet a boxheimi nemzeti szocialista program külföldön keltett. Hitler azt szeretné, ha államférfiú tevékenységét kedvezőbben itélnék meg a külföldön. Hogy azonban Hitler mennyire érte el célját, arra a legjobb bizonyíték az,

hogy a Hitler-nyilatkozat hatása alatt a legtöbb külföldi tőzsdén a márka jelentékeny értékvesztéséget

szennvedett, a Wallstreeten pedig valóságos fekete-nap volt.

Különösen nagymértékben fejlődtek vissza a német értékek. A Young-kölcsön 25,5 árfolyammal újabb mélységi rekord nivót ért el.

A francia alarm

A francia sajtó természetesen sokkal kevesebb higgadsággal itéli meg Hitler nyilatkozatát. A jobboldali lapok Briand politikáját támadják, amelyet Németországgal szemben az engedékenység szellemében vezetett. Az „Action Francaise” hasábjain Leon Daudet egyenesen azt hangoztatja,

Newyorkban riasztó hírek terjedtek el Hitler nyilatkozataival kapcsolatban

London, december 7. Több lap rámutat arra, hogy ha a januárban összeülő újabb jóvátételi konferencia megfelelő eredménnyel fog zárulni, Hitlernek Németországban aligha lesz módja rá, hogy a kormányati elméletét a gyakorlatba átültesse. Politikai körökben megállapítják, hogy a németországi nemzeti szocialisták vezére ügyeskedni akar akkor, amidőn az angolszász közvélemény felé a magántartozások törlesztését kilátásba helyezi s háttérbe szorítja a Franciaországot érdeklő jóvátételeket.

Newyorkban a Hitler-nyilatkozattal kapcsolatban sötét hangulat támadt a német kérdésben és riasztó hírek keltek szárnyra

Egyesek Németország öt évi moratóriumigényéről tudtak, mások arról, hogy rövidesen feloldják a német aranyalapot.

és hogy Hitler már a legközelebbi napokban magához ragadhatja a hatalmat.

A berlini Worwärts szociáldemokrata napilap „Brüning védd magad, Hitler so-

hogy Franciaország háboru küszöbén áll, mert Hitler hatalomra jutása egyenesen ezt jelentené.

A „Quetdien” egyenesen nemzetközi rendőrség létesítését sürgeti Hitlerrel szemben, mert csak ebben látja biztosítást az európai rend fenntartásának. Más lapok viszont annak a nagyon is reális nézetüknek adnak kifejezést, hogy Hitler franciaellenes álláspontja merő szélhámosság, mert hatalomra kerülése esetén ép úgy megegyezne Franciaországgal, mint a többi hatalmakkal.

A német szocialisták fenyegetnek

Hitler nyilatkozatával kapcsolatban természetesen megszólaltak a német szociáldemokraták is. Németország legnagyobb pártjának vezetői sajtóban és gyűléseken ismételtelen kijelentették, hogy a párt a kormánytól

a legerélyesebb fellépést követel a nemzeti szocialisták ellen és amennyiben ezt a kormány nem teszi meg, a munkásság revízió alá veszi eddigi álláspontját a kormánnyal szemben.

A kommunisták — hangoztatja a Vorwärts — nyilvánvalóan javasolni fogják a birodalmi gyűlés összehívását. A szociáldemokraták most azzal fenyegetőznek, hogy abban az esetben, ha az új szociáldemokraták leszállítják a munkásság béreit, ugyancsak a birodalmi gyűlés összehívása mellett fogják leadni szavazataikat, ami beláthatatlan belpolitikai válság kitörését vonná maga után.

hasem fog kormányozni” címmel cikkeztek s azt hangoztatja, hogy a birodalmi kormányának a fontos nemzetközi tanácskozások küszöbén nem szabad tovább tennie a nemzeti szocialisták hatalmaskodásait és titkos diplomáciájuk műveleteit.

Bázel, december 7. Ma megkezdődött a Németország fizetőképességének megállapítására hivatott bizottság ülészaka. Az amerikai, angol, belga, francia, japán, német és olasz jegybankok delegátusai megérkeztek Bázelbe. A hét jegybank kiküldöttei meg fogják választani azt a négy tagot, akikkel a bizottságot ki kell egészíteni. Ugy hírlik, hogy holland, jugoszláv, svájci és svéd bankszakértőkre fog esni a választás.

Egyidejű jelentés szerint csütörtökön a nemzetközi banktőke új hitelmegrögzítési tárgyalásokat kezd Berlinben a magánhiteltek ügyében.

Berlin, december 7. A márka a világtőzsdéken esett. Zürichben ma 188 és háromnegyed volt zárlatkor.

Karácsony előtt legalább részben kifizetik a tisztviselőket és nyugdíjasokat

Bucaresti-Bukarest, december 7. Míután az állami tisztviselők és nyugdíjasok fizetési majdnem mindenütt nagy késéssel eszközöltetnek és nagy nehézségekbe ütköznek, a pénzügyminisztériumban ma egy külön bizottság ül össze, amely felmüvizsgálja az állami inkasszót és gondoskodni fog arról, hogy az összes tisztviselők és nyugdíjasok legalább fizetésüknek egy hányadát kapják meg az ünnepek előtt.

Ma délelőtt egy 40 tagu nyugdíjas tiszti küldöttség jelent meg Pompei kamarai elnökkel. A küldöttség, amelynek több tábornok és ezredes tagja volt, szintén a nyugdíjak késedelmes fizetése miatt panaszkodott és a különböző levonások ellen tiltakozott.

Január 12-én lesz a Zsidó kórház sorsjegyek millió lejes főnyereményének a huzása

Az erdélyi Zsidó Kórházegyesület nagy sorsjátéka millió főnyereményének huzása a Belügyminisztérium engedélye alapján folyó évi december 25-re volt kitűzve. Minthogy azonban december 25-ike karácsony napja, a kolozsvári hivatalos sorsjegybizottság értesítette a Zsidó Kórház sorsjáték központi intézőségét, hogy ezen a napon nem lehet sorsolást rendezni.

Erre való tekintettel, valamint azért is, hogy minél szélesebb rétegeknek legyen alkalma részt venni e pártatlan esélyekkel

kecsegtető sorsjátékban, a Zsidó Kórházegyesületnek sorsjátékintézősége elhatározta, hogy a millió főnyeremény huzásának terminusát 1932 január 12-ik napjában állapítja meg. Nem lehet kétséges, hogy a sorsjegyvásárló közönség örömmel fogja tudomásul venni a játéktervben bekövetkezett ezen változást, mert ezen a réven sok ezer hivatalnok ember és más alkalmazottak, akik csak január 1-én kapják meg fizetésüket, jutnak abba a helyzetbe, hogy vásárolhassanak Zsidó Kórház sorsjegyeket.

Ruhákat dumping árért, gallérokat már 1 lejért is tisztít Czlnk

A törvényszék megerősítette Havas Teréz letartóztatási végzését

Miért tartóztatták le Havas Teréz?

Cluj-Kolozsván, december 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A törvényszéki folyószencziója az a feketebundás, divatosan öltözött és feltűnően szép fiatal nő, akit hétfőn délelőtt a börtön egyik tisztviselője kísért a törvényszék harmadik szekciójába. A harmincnapos vizsgálati fogságot elrendelő vizsgálóbírói döntés megerősítéséről illetőleg megemlékezéséről dönt a törvényszéki tanács és ezalatt a folyosón diskusszió tárgyát képezi, hogy miért került tulajdonképpen Havas Teréz az ügyészség börtönébe. A feketeszesszanos vizsgálati időidőre meg vannak a maga szenzációi és Havas Teréz is a szenzációk esete közé tartozik.

A nyilvánosság számára a minisztérium fűdi azt, hogy miért is tartóztatták le ezt a nőt. Hogy nagyon kevés köze lehet a feketeszesszanoshoz, az egészen bizonyos. Ezek óta Kolozsváron él, elvált asszony és mint magántisztviselő keresi kenyerét az egyik kolozsvári román napilapnál. Soha nem volt szeszgyári alkalmazott, valószínűleg arról sincs halvány sejtelmé, hogy miből gyártják a szeszt.

A törvényszéki vád tanács döntése titkos és így onnan aligha szivároghat ki a szükséges felvilágosítás. A védőügyvéd, dr. Mircea Georgescu, csak egészen szűrke felvilágosításokkal szolgál.

— A vád szerint azért kellett letartóztatni, mert részt vett egy feketeszessz vizsgálatnál egy csendőrkapitányal. A szentkirályi szeszgyárban.

— Talán valami megvesztegetési ügygel kapcsolatos a letartóztatása?

— Megvesztegetésről szó sincsen. Egyszerűen csak azért tartóztatták le, mert egy vizsgálat alkalmával együtt volt a kapitánnyal a szeszgyárban.

— Na és a kapitány?..

— A kapitány szabadlábban van. Az újságírók tévedése folytán arról is megjelent egy hír, hogy a kapitányt őrizetbe vették, de a hír nem felel meg a valóságnak.

Ez az információ csak még rejtélyesebbé teszi az ügyet. Mit keres egy fiatal nő a szentkirályi szeszgyárban? És ha másodmagával van, miért került csak egyedül az ügyészségre?

A kérdésre még az sem ad választ, hogy a törvényszék rövid tanácskozás után megerősítette a harmincnapos vizsgálati fogságról szóló végzést. A síró Havas Teréz a fogház tisztviselője kísértéssel visszafelé fordult.

Puscariu vizsgálóbíró pár napig távol van hivatalától. Hogy mikor és miért keveredett bele Havas Teréz a feketeszessz szétágazó panamájába, arról nincs még hivatalos nyilatkozat. Amint azt már az Uj Kelet megírta, Grün Menyhért szeszgyáros egyik állítólagos adóeltitkolásával van összefüggésben ez a letartóztatás. Csak hogy ahhoz, hogy valamit eltsussoljanak, hivatalos személy is kell, mert egy kolozsvári román napilap gépirónójának aligha adatott meg az a hatalom, hogy valamit is eltsussoljon.

A kapitány pedig, aki Havas Teréz mellett ugylátszik csak mellékszereplője az ügynek, szabadlábban van...

Most már nincs egyéb hátra, mint hivatalos személyt keresni Havas Teréz mellé, hogy fény derüljön a nem mindennapi esetre... Havas Teréz letartóztatási végzése egyébként szombatán került a táblai vád tanács elé.

Hatalmas százalékban csökkent Amerikában a húzával bevetett területek száma. Londonból jelentik: Az Egyesült Államokban az elmúlt évi 42 millió acreval szemben 36 millióra becsülik a bevetett terület nagyságát. A várható termés statisztikusok szerint — normális időjárást figyelembe véve — alig lesz több, mint 120 millió méter-mázs, szemben az idei 210 millióval.

OLLA
GUM...?

világjárka megóvja az a nem csicscségek-
től.

Select Muzgó Szerdai kezdettel mutaja be az utóbbi évek egyik legszebb drámáját:

Karamazoff testvérek

DOSTOJEVSKY hasonnevü világhírü regénye nyomán, főszererekben: FRITZ KORTNER és Németország legnagyobb drámai művésze: ANNA STEN.

Helyárak: Páholy lei 40, zártszék lei 30, I. hely lei 20

Meleg ünneplésben részesítette a kolozsvári zsidóság Glasner Akiba főrabbit tizéves jubileuma alkalmából

A küldöttségek özöne üdvözölte a jubiláló főrabbit

Cluj-Kolozsvár, december 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt impozáns keretek között ünnepelte a kolozsvári ortodox hitközség Glasner Akiba főrabbi működésének tizedik évfordulóját. Az ünneplésből Kolozsvár zsidóságának csaknem minden rétege kivette részét és elismeréssel adózott a főrabbi tizesztendő munkásságának.

Az ünnepi diszülés délelőtt 10 órakor vette kezdetét Bíró Andor elnöki megnyitó beszédével, majd öttagu delegációt küldött ki a közgyűlés a főrabbihoz, hogy kérjék fel a diszülés való részvételre.

A delegáció élén megjelent főrabbit lelkes fogadtatásban részesítették, majd Bíró Andor hitközségi elnök lendületes beszédében köszöntötte Glasner Akibát 10 éves jubileuma alkalmából. Megkapó szavakban méltatta a főrabbi tizéves munkásságát és érdemeit, amelyek a legszebb erkölcsi elégtételt nyújtják az indokolatlan és igazságtalan támadásokkal szemben, amelyek ezen odaadó és példás tevékenység közepette érték a főrabbit. Végül a hitközség szeretettel és hálás bizalmáról biztosította Glasner Akiba főrabbit.

A Zsidó Kórházgyeület nevében dr. Sebestyén József tartott megleghangu üdvözölő beszédet, amelyben az egyesület vezetősége, valamint a Zsidó Kórház gyógykezelésében részesült betegek köszöntését tolmácsolta a főrabbinak a kórház érdekében kifejtett buzgó tevékenységéért.

Ezután Rimóci Jakab, a Chevra Kadisa alelnöke, bensőséges szavakkal juttatta kifejezésre a Szent Egyetel jókívánságait.

Dr. Leitner Fülöp a Zsidó Árvagondozó, Schwartz Márton a Poale Cedek Aggmenház, Nimberger Ernő az iskolázók, Weinstein Samu a Béth Abraham jótékonyági egyesület és Neuberger Zsigmondné a

Zsidó Nőegylet nevében üdvözölték a jubiláló főrabbit.

Ezután Glasner Akiba főrabbi emelkedett szólásra és meghatódva válaszolt az elhangzott üdvözölő beszédekre. Magasszárnyalásu beszédében többek között a következőket mondotta:

— Tíz esztendő mulott el, hogy nagynevü Apám örökébe léptem. És ha most visszapillantást vetek a lezajlott tizesztendőre, megérem minden idegszálammal, hogy nem vonultak el érintetlenül fölöttem. Megöregedtem és megöszültem. Negyvenhetedik életévemben külsőleg megtörve állok itt, de szívem mélyén a szeretet és a ragaszkodás tüze lobog kifogyhatatlan erővel hitközségem iránt és az a törhetetlen akarat, hogy rendületlen kitartással hordozzam a hitközség vezetésének súlyos terhét.

Ezután mélyenszántó gondolatokban fejtegette a mai idők ferdeségeit, az emberiség tévelygéseit és rámutatott arra az utra, amelyet a zsidóságnak kell követnie, hogy újra a szeretet, a testvériség és a magasabb morál emelkedjék az anyagi, önző törekvések fölébe.

Végül költői lendületű fohással fejezte be nagyszabásu beszédét, amely mély hatást gyakorolt az ünnepi gyülekezetre.

Bíró Andor elnök mondott köszönetet a főrabbi szívéhez szóló szavaiért és azon óhajának adott kifejezést, hogy a legközelebbi jubileumot egy nyugodtabb és boldogabb atmoszférában ünnepelhessek meg. Sebestyén József dr. az emelkedett hangulatot felhasználta arra, hogy a hitközséggel szembeni kötelezettségekre figyelmeztesse a tagokat.

Az impozáns ünnepség Bíró Andor elnök zárószavaival nyert befejezést.

Rablással és zsarolással vádolnak egy rendőrségi detektívet

Mocian detektív és Pe'rutiu vasúti munkás a kolozsvári törvényszék előtt. M... lesz ítélet

Cluj-Kolozsvár, december 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalos hatálommal való visszaéléssel, zsarolással és csalással vádolva állottak ma a kolozsvári törvényszék előtt Petrut Sámuel állásából felfüggesztett vasúti munkás és Mocian Gligor, a kolozsvári rendőrség detektívje.

Még 1925-ben történt, hogy Mocian brczogtatás után rávette Petrutot, hogy együtt „dolgozzanak“. A munka abból állott, hogy Mocian kinevezte Petrutot detektívnek önmagát kapitánynak és ebben a minőségben elementek az állomással szemben levő Predeal szállóba. A szállóban megnézték a vendégek névsorát, kiválasztották a vendégek közül Poltorac János beszarabiai disznókereskedőnek a szobáját és éjnek idején bekopogtak az ajtón. Poltorac beengedte a rendőrség embereit, akik megvizsgálták az iratait, amelyek szerintük nem voltak ugyan rendben, de 500 lej ellenében hajlandók voltak megkegyelmezni a megrémült disznókereskedőnek. Pol-

torac vallomásában elmondja, hogy akkor odaadta a nálalevő 200 lejt és félelmében semmiféle megtorló lépést nem tett.

Pár hónappal ezután Poltorac újra Kolozsvárra érkezett egy nagyobb tranzakció lebonyolítására. Amikor a magával hozott árukon tuladott, a pénznek nagyobb részét postára tette és magánál 10.000 lejt tartott. A kritikus napon Poltorac reggel fél 6-kor az állomás felé igyekezett, mikor két ember megtámadta, ezekben a pár hónap előtti „rendőrségi“ emberekre ismert.

Vallomása szerint Mocian és Petrut ezuttal lelövésselel fenyegették Poltoracot és így kényszerítették, hogy a 10.000 lejt átadja nekik.

Mindez már hat éve történt és a tárgyalásokat azóta is különböző fogásokkal huzzák el.

A mai napon kihallgatták Mihnea Joan vendéglistát, az egyetlen tanut aki ebben a homályos ügyben szerepel és aki állítólag hallotta, amikor

Figyelem! Fűzőkészítő tanfolyam!!!

Biztos existenciát szerezhet magának! Egy évtized óta fennálló mellfűző készítő cég 1932. január 1-én fűzőkészítő tanfolyamot nyit. A tanfolyamon résztvevők ki lesznek tanítva a fűzőkészítésre és szabásra. A tanfolyam tartalma 3-6 hónap. Megkereséseket „Tanfolyam“ jellegre továbbít a kiadóhivatal.

PENZET OTTHON TARTJA Kár. Értéke jobban megmarad, ha világarparitáson mélyen alul nemes porcelánt, örökértékü könyvet vesz karácsonyra — pagenál Kvár. Kérjen azonnal ingyen jegyzéket.

Petrut ittas állapotban elmesélte a tíz ezer lej megszerzésének történetét. Atörvényszék holnap fogja kihirdetni Petrut és Mocian ügyében az ítéletet.

Zsidó tudományos élet Kolozsváron

Régóta nélkülözöte Kolozsvár zsidósága azt a tudományos felvilágosító munkát, amelyet most a kolozsvári cionista helyicsoport felkérésére Silberbusch professzor és N. M. Gelber történész indítottak meg a zsidóság problémáinak és a cionizmus fejlődésének tudományos feltárásával. A cionista mozgalomnak eme két kitűnő teoretikusának készsége telt eleget a helyicsoport kérsésének és két héttel ezelőtt szisztematikus szemináriumot indítottak meg. Az előadások iránt egyre szélesebb körű érdeklődés nyilvánult meg s a szemináriumnak mindinkább nagyobb számú hallgatósa van. A rendkívül érdekes és tudományosan felépített előadások magukba foglalják korunk zsidóságának szociális és gazdasági problémáit, valamint a cionista mozgalom történelmi fejlődését.

N. M. Gelber varsói író és történész, a cionizmus történetét adja elő a szeminárium keretében, eddig öt előadást tartott, amelyekben a cion gondolat evolúcióját tárta fel a zsidó állam pusztulásától a Hovevé Cion-mozgalom megindulásáig. Legközelebbi előadásában a Hovevé cion és a Bilu korszakát, majd azután Herzl Tivadar fellépésétől kezdve a cionizmus legújabb korszakát fogja ismertetni.

Silberbusch professzor „Zsidó, szociológia és a cionista ideológia“ címmel tartja előadásait. Az ő szemináriuma hét előadást foglal magában. Első előadásában az antiszemitizmusról, második előadásában a zsidó nép számszerű rétegződéséről tartott előadást. Következő előadásában a galuthbeli zsidóság gazdasági életéről, az asszimilációról és az antiszemitizmusról, a cionista ideológiáról, a mai zsidóság szellemi áramlatairól és a zsidó népek jövőéért való küzdelméről fog tudományos ismertetést adni.

Az előadások hétfőn, csütörtökön és szombaton tartanak, a kongresszusi hitközség Ferdinand uti téli imaházában. Hétfőn és csütörtökön Silberbusch professzor tartja előadásait, szombaton pedig N. M. Gelber. Így a legközelebbi előadás csütörtök este kilenc órakor lesz, amikor Silberbusch professzor „A zsidóság gazdasági élete a galuthban“ címmel tart előadást.

Amerikába vizsik az Auspitz-gyűjteményt. Az Auspitz, Lieben et Co. híres bécsi műkereskedés tulajdonosa, Auspitz István 475.000 dollárért eladta műgyűjteményét Bahstietz Walter holland származásu amerikai műkereskedőnek, aki az egész gyűjteményt át akarja vinni Amerikába. A gyűjteményt 1922-ben százmillió dinárra becsültk.

A kolozsvári Zsidó Nőegylet teadélutánja. December 13-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagyszabásu teadélután rendez a kolozsvári Zsidó Nőegylet a Crystal Palace összes termeiben. A Nőegylet téli akciójára való tekintettel széleskörű érdeklődés nyilvánul meg a teadélután iránt, amelynek sikerétől nagy mértékben függ a fűtetlen kunyhók fagyoskodó szegényeinek sorsa.

Kommunista per a kolozsvári törvényszéken. A kolozsvári törvényszék első szekciójára a mai napon tárgyalta Kiss Imre munkás kommunista tüntető ügyét. Kiss Imrét azzal vádolják, hogy 1931 nyarán a választások idején Kolozson és környékén kommunista propagandát csinált, röpcédulákat osztott és lázító beszédeket tartott. A törvényszék kihallgatta a vádlottat és bizonyítás kiegészítés céljából elhalasztotta az ítélet kihirdetését.

NE CSAK LAPOT OLVASSON, hanem könyveket is a Lepage antikváriumból Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket.

Emberék m...
böl kivető ut...
Soha nem...
tet: nyomában...
ELTUNT...
Riadtan és...
redék mulásáva...
MI A PEN...
vedést hozott a...
Le kell vég...
heriséget, ahely...
AZ UJJAS...
késekre a felele...
1931. decem...
dr. Marton Erno

Mindenki o...
a gyáros...
a gazda...
a kereske...
a pénze...
a szel...
és...
mert feleletet k...
ésére: mi okoz...
December 1...
arátai és ismet

Háron

Az élet nem árdrágító. T

Bucuresti-Buka...
Uj Kelet tudósít...
ülésen Pop Valé...
beterjesztette a b...
felállításáról szö...
folytatják a költés...
hez Costin Sturza...
és Armand Calin...
rasztpárt) szölkak...
jelentette, hogy a...
takarítás a valós...
milliárd lejt tesz...
az, hogy Argetoia...
költészetes defici...
Jósika báró a m...
írálja a költségv...
a helyzet rosszabb...
lehet számítani a...
annyit fog inkass...
Az élet azért nem

Öngyilkos

Dr. Pogány Gy... meg magu

Oradea-Nagyvá...
Uj Kelet tudósít...
gédia tartja izga...
társadalmát. Vas...
Gyula nagyváradi...
lumina mérgezésse...
vettek el. A közti...
véd belehalt a m...
pedig a halállal v...
Dr Pogány Gy...
zsidó társadalom...
volt, akinek azon...
ben idegölő küzö...
vívnia a gazdaság...
lyóival. Ügyvédi...
ági viszonyok ro...
kimélyülésével na...
gorodott és ez a...
gílag, hanem ideg...
Felesége igen...
tevékenységet fej...
ottani cionista nő

Okvetlen nézze me

A pénz tragédiája

Embernek milliói tapogatóznak a sötétben és keresik a válság hírdőjéből kivetett utat.

Soha nem tapasztalt bizalmi és hitelkrízis sorvasztja a gazdasági életet: nyomában éhség és munkanélküliség.

ELTÜNT A PÉNZ, a világ gazdálkodásának éltető eleme. Riadtan és értelmetlenül tekintünk a tűnő pénz után, amely az évezredek mulásával is talány és rejtély maradt az emberiség számára.

MI A PÉNZ, az emberiségnek ez a démona, amely annyi bajt és szenvedést hozott a világra?

Le kell végre leplezni a pénz rejtélyét, amely szolgáivá tette az emberiséget, ahelyett, hogy őt szolgálná.

AZ UJJÁSZERVÉZETT UJ KELET adja meg ezekre a nagy kérdésekre a feleletet.

1931. december 15-én kezd meg az UJ KELET dr. Ligeti Sándor és dr. Marton Ernő népszerű tudományos riportsorozatának közlését

A pénz tragédiája

szímmel.

Mindenki olvassa el ezt a cikksorozatot:

a gyáros

a gazda,

a kereskedő,

a pénzember,

a szellemi és fizikai munkások,

és munkanélküliek,

mert feleletet kapnak benne napjaink legkínzóbb, legdöbbenetesebb kérdésére: **mi okozta a pénz mai válságát és mi lesz a pénz jövője?**

December 15-től kezdve olvassa mindennap az Uj Keletet és hívja fel barátai és ismerősei figyelmét is lapunkra.

Három ülést tart ezután naponta a kamara

Az élet nem ocsobdhatik, mert az állam a legnagyobb árdrágító. Titulescu nem vállalja a nemzeti parasztpárt elnökségét

Bucuresti-Bukarest, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától. A kamara mai ülésén Pop Valer Erdély minisztere beterjesztette a bírák hitelintézetének felállításáról szóló javaslatot, majd folytatják a költségvetés vitáját, melyhez Costin Sturza (Vlad Tepes liga) és Armand Calinescu (nemzeti parasztpárt) szóltak hozzá. Az utóbbi ki jelentette, hogy a 13 milliárdos megtakarítás a valóságban csak három milliárd lejt tesz ki. Nagy hiba volt, az, hogy Argetoianu 12 milliárd lejes költségvetési deficittről beszélt.

Jósika báró a magyar párt nevében bírálja a költségvetést. A jövő évben a helyzet rosszabbodni fog, tehát nem lehet számítani arra, hogy az állam annyit fog inkasszálni, mint 1931-ben. Az élet azért nem ocsul, mert az ál-

lam a legfőbb árdrágító, mert az állam jár elől az árdrágításban: nem hajlandó leszállítani sem a vasúti tarifát, sem a monopol-cikkek árát.

Kijelenti, hogy nem szavazza meg a költségvetést.

Az ülés megkezdése előtt a többségi képviselők értekezletet tartottak, amelyen megjelentek Jorga és Argetoianu. Elhatározták, hogy a kamara ezután naponta három ülést fog tartani. A költségvetés megszavazása után azonnal megkezdik a szeszmonopóliumról szóló javaslat vitáját.

Bucuresti-Bukarest, december 7. Az Adeverul értesülése szerint Titulescu nem vállalja el a nemzeti parasztpárt elnökségét, miután a párt vezetőisége nem egységes ebben a kérdésben.

Öngyilkosságot követett el egy nagyváradi zsidó ügyvéd és a felesége

Dr. Pogány Gyula és felesége anyagi gondok miatt mérgezték meg magukat. Az ügyvéd meghalt, feleségének állapota reménytelen

Oradea-Nagyvárad, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától. Megrázó tragédia tartja izgalomban Nagyvárad társadalmát. Vasárnap este Pogány Gyula nagyváradi ügyvéd és felesége kálcium-cyankidra mérgezéssel öngyilkosságot követett el. A köztisztviselői álló ügyvéd belehalt a mérgezésbe, felesége pedig a halállal vívódik.

Dr. Pogány Gyula a nagyváradi zsidó társadalom tekintélyes tagja volt, akinek azonban az utóbbi években idegőrlő küzdelmet kellett megvívnia a gazdasági nyomorúság béklyójával. Ügyvédi klientúrája a gazdasági viszonyok romlásával és a krízis kimélyülésével napról-napra összezsugorodott és ez a harc nemcsak anyagilag, hanem idegileg is összeroppan-

Felesége igen élénk zsidó közéleti tevékenységet fejtett ki, különösen az ottani cionista mozgalomban, amely

nek igen aktív vezetőtagja. Ebben a munkában férje is támogatta, az utóbbi idők azonban a mindennapi súlyos gondok forgatagába sodorták a házaspárt, amelyből mindketten az öngyilkosságban látták az egyetlen kivetett utat.

Vasárnap este még senki sem gondolta, hogy reggel holtan fogják megtalálni dr. Pogány Gyulát. Fia dr. Pogány György a legjobb hangulatban vált el szüleitől vasárnap este és reggel amikor belépett szülei hálószobájába, már holtan találta apját, anyját pedig eszméletlen állapotban.

Dr. Pogány Gyulánál azonnal gyomormosást végeztek, a mérge azonban annyira hatalmába ejtette szervezetét, hogy felépüléséhez alig van remény.

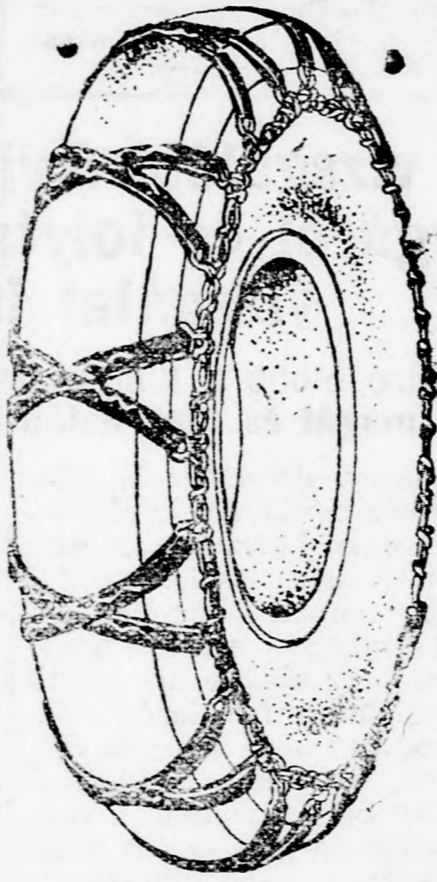
Pogány Gyula dr. és felesége tragédiája iránt óriási részvét nyilvánul meg városzerte.

AUTOMOBILISTÁK!

Spóroljatok a benzinnel és a köpenyekkel!

Óvjátok a differentiált!!

Használjatok hóban, sárban, sikos felületeken a Good Year gummi hóláncokat.

7 jól meggondolt ok írja elő a GOOD-YEAR gumi hóláncok használatát.

1. ZAJTALAN MENET: Az acélláncok kellemetlen zajt okoznak.
2. TARTOSSÁG: A Goodyear láncok ugyanabból a gumból vannak előállítva, amelyből a híres Goodyear pneuk készülnek.
3. A KÖPENYEK MEGOVÁSA: Míg az acél láncok a köpenyt rongálják, a gumi láncok azt lényegesen óvják.
4. TELJES BIZTOSSÁG: Miután a Goodyear köpenyeknél is alkalmazott bevált „Al Weather Trea“ profillal bírnak, minden siklás és a kerekek elfordulása ki van zárva.
5. MEGTAKARITAS: Benzinben és köpenyekben.
6. MEGOVÁSA: a differenciálnak és a fékeknek.
7. KÖNNYŰ ALKALMAZÁS: A földre kiterített láncra fektetendő a félig felfújt köpeny. Miután a lánc becsukott, a köpeny a normális feszültségre fuvandó fel.

GOODYEAR

Vezérképviselet "MARSAPA" S. A. R. Telefon 370-99.
Irodák: S. r. Doamnei 1. Raktár: Str. Atena 2.

Nem állítják statárium elé a magyarországi puccsistákat

Budapest, december 7. A budapesti ügyészség nyilatkozata szerint a magyarországi puccsistákat, mint az előrelátható volt, nem állítják statárium elé. A letartóztatottak közül az ügyészség mindössze tizenöt tettes ellen nyújt be letartóztatási vádindítványt, míg nyolcan szabadlábon védekezhetnek. Az a kö-

rülmény, hogy a puccsistákat nem állítják statárium elé, igazolni látszik azokat a külföldi sajtóban megjelent verziókat, amelyek szerint a magyar kormány-nak oka van rá, hogy a puccsisták ügyét ne élezze ki, mert kormányoz igen közelálló személyek is bele vannak keverve a puccsmozgalomba.

Petrozsényben borzalmas bányalégrobbanás történt, melynek 6 halottja és 14 sebesültje van

130 méter mélységben érte el a katasztrófa a bányászokat. Társadalmi akció indult a hátramaradottak felségélyezésére

Déva, december 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). A szombatról vasárnapra virradó éjjeli borzalmas bányászerecséltenség történt Petrozsényben. A város északi részén levő Viktória-bányában légrobbanás történt, melynek hat halott és 14 súlyos sebesült áldozata van.

A bánya munkásai szombat este 6 órakor kezdtek meg az éjjeli schichtet, melynek vasárnap reggelig kellett volna végződnie. Éjjel 12 óra 55 perckor következett be a légrobbanás, mely 130 méter mélységben a bánya egyik mély tárnájában husz munkást zárt el a külvilágtól. A robbanás következtében a tárna nyílásait elzárta a robbanás által beomlott földtömeg. A közeli tárnákban dolgozó bányászok azonnal szerencsétlenül járt társaik segítségére siettek. A tárnából hat halottat és 14 eszméletlen munkást szállítottak ki.

Hétfőn reggel Petrozsénybe érkeztek dr. Bratu hunyadmegyei prefektus, Jonescu ügyész, Munteanu vizsgálóbíró, akik megállapították, hogy minden valószínűség szerint hanyagság következtében történt a borzalmas szerencsétlenség. A bányászok gázmérgezés következtében vesztették

el életüket.

A bányászok hátramaradottainak felségélyezésére társadalmi akció indult meg.

Lehetséges, hogy már januárban parlamenti választások lesznek Franciaországban

Párizs, december 7. Politikai körökben lehetségesnek tartják, hogy már januárban kamarai választások lesznek Franciaországban. Ehhez az elnök elvi hozzájárulása és a szenátusi jóváhagyás is szükséges lenne.

A házfelosztás valószínűségét a közeli nemzetközi konferenciákkal indokolják, de mindenki tudja, hogy ha bekövetkeznék, csakis belpolitikai okokból történne, amiatt ugyanis, hogy a költségvetés és a vasutak deficitjének eltüntetése népszerűtlen feladatának megoldását közvetlen a választások előtt a kormányzópárt-koalíció nem szívesen vállalja.

(Vlasta Buriánt és Anny Ondrát) hétfőn az Astra-mozgóban, mert így még nem mulatott életében!

Okvetlen nézze meg a „Postásfiu és hugát“

ASSON, az antik-jegy-

HIREK

UJ KELET az egyetemes erdélyi és bányászati zsidóság napilapja
 Szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Marton Ernő, Str. Sft. Constantin 31 bis
 A központi utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Válszókönyv idő várható. Budapesti jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint válszókönyv időjárás várható nyugat felől esővel, kétféle hőmérséklet lassu süllyedésével.

— Schöngut Jakab halála. Máramaros-kerületi tudósítónk írja: Sulyos veszt érte Máramaros-kerületi zsidóságát. Meghalt Schöngut Jakab, a város egyik köztisztviselője álló nagyiparos. Schöngut Jakab az elmúlt század nyolcvanas éveiben telepedett le Máramaros-kerületben, itt megalapította az első mozdony-értelmeben vett kenyérgyárat, amelyet évtizedes becsületes és szorgalmas munkával szépen felvirágoztatott. A vállalkozás volt a felvilágosodott zsidó, aki a Haszkalan és a Chibot-Cion nagymalmon keresztül eljutott a polihiszton cionizmusig. Egy fél évszázadon keresztül nem volt olyan nemes zsidó, aki megmozdult Máramarosban, ahol Schöngut Jakab nem vette volna a részét. Patriarkális kora dacára az elvárások szerint nagy örömet szerzett neki. Halála hirtelen következett be, mert nemcsak meggyújtotta az első kenyérgyárat, hanem meggyújtotta a második Makkabeus multról, majd imádkozott. Kedd előtt hirtelen rosszul lett, s amikor Dr. Lebovics Jenő megérkezett, már csak a beállott halált állapíthatta meg. Temetése vasárnap délután ment végbe. Dr. Danzig Samu főorvos parentálta el, szivbemarkoló szakkal. Majd sokezer ember kísértéssel a temető utjára. Schöngut Jakabot nagykirályi családja gyászolja.

REKEDTSEGET szüntet: Anacot — A világ legnagyobb vonatkésése. Arról már sokszor olvastunk és hallottunk, hogy levelek eltévednek, évekig bolyognak a világban, sokszor megkerülnek földgömböt, mire elérkeznek a szomszédos faluba, sőt a szomszédos uccába. Egy őrümből a frakkja vándorolt a kelet felé, Ausztrálián, Afrikán keresztül, mire éppen egy év múlva megérkezett. Ez mind ismert dolog, de azt nem tudtuk, hogy egy személyvonat kevés napján hét esztendő késéssel fusson be a rendeltetési állomásra, több más rekorddal együtt Amerika állította fel. Hét nappal ezelőtt a kaliforniai tengerparton egy hirtelen fellépett orkán megakasztotta a vonatot, a felcsapó hullámok aláesték a vágányokat, úgy hogy az utasok csak életveszéllyel menekülhettek a magasabb helyekre és kocsin, ahol folytatták utjukat. Azóta a vasúti vonalat a parttól távolabb, biztosabb helyen újépítették, a vonat pedig továbbra is a tenger partján halad, mint azelőtt.

— Számos női bajnál a természetes "Ferenc József" keserűvíz használata végül nagy megkönnyebülést szerez. A berlini orvosok klinikai bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatása Ferenc József vizet különösen a szülési és szoptatási problémákban alkalmasnak találják. A Ferenc József keserűvíz gyógyászati célokra és fűszerüzletekben is használatos.

— Meghalt Hans Temple. Bécsből jelentik: Bécsben hetvenéves korában meghalt Hans Temple festőművész, aki század elején különösen portréival vált híressé. A nagy feltűnést Temple 1884-ben festett a Munkácsy-díjat és ennek díjazásával fejezte be tanulmányait a bécsi szepművészeti akadémián.

— Tavasszal kezdődnek meg Angliában az amerikai nagyvállalatok gyárépítkezései. Londonból jelentik: Amerikai nagyvállalatok gyárépítkezéseinek előkészítése most van folyamatban Angliában. Az építkezések tavasszal indulnak. Különösen az autógyárak igyekeznek gyártelepeket létesíteni.

Felhívás Kolozsvár zsidó közönségéhez

A Zsidó Párt kolozsvári tagozata felhívja a kolozsvári zsidóság figyelmét a következőkre:

A választói lajstromok kiegészítése
 december 1-én megkezdődött. Mindazon személyek tehát, akiknek meg van a választói joguk, de a választói lajstromba mindeddig nem lettek felvéve, december 3-ig tegyék meg a szükséges lépéseket jogaik elnyerése érdekében.

Lehet valaki választópolgár, de még sem gyakorolhatja ezen jogát, ha nincs felvéve a választói lajstromba.

Minden zsidónak nemcsak magával, de az egész zsidó közösséggel szembeni kötelessége, hogy teljes választói jogát megszerezze és adandó alkalommal a közös zsidó tábor erejét szavazatával növelje.

A törvényhozótestületek és a különböző közigazgatási testületeknek a választói külön lajstromban vannak nyilvántartva és minden lajstromba a városi tanácstól kell a felvételt kérni.

1. A képviselőház választóinak 1932. évi névjegyzékébe való felvételre, illetőleg ezen testület választására jogosult: **minden f. év december 31-ig 21-ik évét betöltött férfiú, aki román állampolgár.** Azok tehát, akik az 1931. évi választói lajstromban nem szerepelnek, vagy akiknek felvétele csak folyó évben vált aktuálissá, kérelmet kell hogy beadjanak azon célból, hogy választói joguk elismertessék és hogy ők is felvétessenek az említett listába.

2. A szenátus választóinak 1932. évi névjegyzékébe való felvételre, illetve ezen testület választására jogosult minden f. év dec. 31-ig 40-ik évét betöltött férfiú, aki román állampolgár. Ezen lajstromba való felvétel szintén a városhoz beadandó kérvény által intézhető el.

3. A városi tanács választóinak 1932. évi lajstromába való felvételre, illetve ezen testület megválasztására jogosult minden 21. évét betöltött kolozsvári lakos, aki román állampolgár. Lakosnak csak az tekintetik, aki szerepel az otthonlistában. Az otthonlistába való felvétel szintén december 31-ig tart, ugyszintén az ezzel kapcsolatos személyazonossági bizonyítványok kiosztása.

4. A nőknek csak a községi tanács választásában van szavazati joguk, ha a következő feltételek egyikének megfelelnek:

- a) ha elvégezték egy középsikola, ké-

- pezde vagy szakiskola alsó fokozatát,
- b) ha állami, megyei vagy községi tisztviselők,
- c) ha hadiözvegyek,
- d) ha a háboru alatti tevékenységükért ki lettek tüntetve,
- e) ha résztvesznek valamely kulturterjesztő, vagy társadalmi segélyezéssel foglalkozó erkölcsi testületként bejegyzett egyesület vagy egylet vezetésében.

A hibás beírások kijavítása szintén most történik.

A személyazonossági bizonyítványok kiváltása

A következő személyekre nézve kötelező:

1. Minden 21 éven felüli kolozsvári lakos (nő vagy férfi), aki fel van véve a város otthonlistájába, tekintet nélkül arra, hogy állampolgár az illető vagy nem.

2. Minden kolozsvári lakos, ha nem is lett az otthonlistába eddig felvéve, de egy éve Kolozsvárt lakik és tudja az előző lakhelye községi tanácsa által kiállított bizonyítvánnyal igazolni azt, hogy az ottani otthonlistából törölve lett, valamint rendőrségi bejelentéssel bizonyítja, hogy egy éve Kolozsvárt lakik. Szükséges ezenkívül igazolni azt is, hogy fizeti a városi illetékeket (tűzoltó, front, stb. illetékek). Ezek alapján kérhető az otthonlistába való felvétel, valamint a személyazonossági bizonyítvány kiadása.

Ezen bizonyítványokra mindenkinek feltétlenül szüksége lesz, mert minden hatóság előtt csak ezzel fogja tudni igazolni magát (utlevél, stb.). Az igazolványok kiosztása december 31-én zárul be. Az igazolvány fényképpel látandó el, valamint 13 lej 50 bani okmány- és 2 lej aviafia bélyeg alkalmazandó, ezenkívül 10 lej fizetendő a bizonyítvány ellenében.

Mindenemü felvilágosítással készséggel áll az érdeklődők rendelkezésére a párt titkársága (Str. Filipescu 6. Telefon 7-75.) december 7-től, hétfőtől kezdve szombat és vasárnap kivételével, minden d. e. 9-től 12-ig. A párt ezenkívül díjmentesen készíti el a szükséges kérekeket is. A választási ügyekben beadandó kérvények **bélyegmentesek**, a város csak 1 lej szed be a munkanélküliek számára minden kérdés után. Felkérjük mindenki, aki ezen ügyekben a párthoz óhajt fordulni, hogy a szükséges igazoló iratokat hozza magával.

A Romániai Zsidó Párt kolozsvári tagozata

— V. Pollermann Aranka hegedűművész, a kolozsvári Magyar Zenekonzervatórium volt hegedűtanárnője, aki most a bukaresti Studió leszerződött szolista, meghívást kapott egy a belgrádi, mint a triesti Studiótól egy-egy hangversenyre. A belgrádi Studióban, amelynek műsorát a zágrábi és a ljubljana-i rádió is közvetíti, december 15-én, keleti időszámítás szerint este féltkor, a triesti Studióban pedig december 23-án, keleti időszámítás szerint este tizenegy órakor hangversenyeznek a kiváló hegedűművész. Ugyancsak a bukaresti Studióban is ad egy koncertet f. hó 10-én este 10 óra 20 perckor. Az előnyösen ismert művész hangversenyei iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A DOLGOZO NŐ erejét fokozza az Ovomaltine.

— **Angliai kistükör.** Londonból jelentik: A londoni piacon változatlanul nyugodtan itélik meg a font helyzetét. Pániktól senki sem tart. — Anglia több mint 320 millió font értékű ipari importjából eddig csak mintegy 25 millió font értékű érintenek a már bevezetett felemelt behozatali vámok. — Politikai és gazdasági körökben valószínűnek tartják, hogy a kormány el fogja rendelni, hogy az angol gazdák-tól csak előre megállapított, fix áron lehet majd gabonát vásárolni. — A lapok szerint az angol kormány a francia borok és selyemárak importjának teljes betiltásával fog válaszolni a tervbevett újabb francia tarifátamadásokra.

— Százezer munkás jut kenyérhez az amerikai munkanélküliségi program realizálása során. Newyorkból jelentik: A jövő évre tervezett munkanélküliség-elleni program olyan nagyszabású közmunkákat irányoz elő, hogy legalább százezer munkás fog kenyérhez jutni általuk.

— **Lengyelország nem kapott kölcsönt a Nemzetközi Fizetések Bankjától.** Londonból jelentik: A bázeli Nemzetközi Fizetések Bankja cáfolja azt a hírt, hogy Lengyelországnak 170 millió zloty értékű kölcsönt adott volna. A pénzügyet hangoztatja, hogy ezidőszent nincs pénze kölcsöntranzakciókra.

ARTIN a legidélőbb olcsó használat.

— **Két köztársasági elnökválasztás egy héten.** Londonból jelentik: Pénteken köztársasági elnökválasztás lesz Litvániában, míg Spanyolország köztársasági elnökválasztása csütörtökön lesz.

— **Felavatták Debrecen automata telefon-központját.** Budapestről jelentik: Debrecenben felavatták és üzembe helyezték az új automata telefonközpontot, amelynek berendezése éppolyan modern, mint a Vatikán automata-telefonközpontjé.

— **Megfosztották hatalmától San Salvador elnökét.** Newyorkból jelentik: San Salvadorban Arango elnököt megfosztották hatalmától Tiztagu katonai direktorium vette át az államhatalom gyakorlását.

NAPROL-NAPRA

A lapokhoz Moszkvából érkező hírek szerint a szovjetkormány rendeltére felrobbantották a Megváltó székesegyházat, amelyet százhusz évvel ezelőtt Napoleon menekülése emlékére emeltek. A felrobbantás ideje alatt a karhatalom az egész kerületet kordonnal zárta le. A szovjetkormány a székesegyház romjain szovjetpalotát épített.

Moszkvai jelentés szerint a nizzsini-novgorodi kormányzóban, Varsvo közelében egyik személyszállító vonat menet közben kigyulladt. Az utasok pánikszerűen ugrottak le a veszélyeztetett kocsikból, de egy részüket a ketős sín pár szabadon hagyott sínre szembejövő gyorsvonat halálra gázolta. A halálos áldozatok száma mintegy tízre tehető.

Sterlinghireben a Gattly-családnál a 96 éves Margaret Menstrie, aki a háztartási szolgálat világrekordját tartja 83 éves szolgálatával. Az öreg nő még mindig el tudja látni munka körét és hallani sem akar könnyítésekről.

Aszovjet filmipara egész sereg német filmrendezőit és filmszínészt csábított át Oroszországba, mert ajánlatával tullicitálta a német filmgyárakat.

Az északafrikai Oranban egy fogásra vetett tüzérségi ki nem derített módon elhagyta celláját, az őrség katonáját lelőtte, majd egy őrnagyot súlyosan megsebesített s aztán öngyilkos lett.

December 10-én kiosztják a Nobel-díjakat s e napon nyilvánosságra fogják hozni a norvég törvényhozás döntését a Nobel-b-kedij nyerteséről.

Ujév után az Egyesült Államokban egy új autógyárvállalat olcsó hathengeres kocsit fog kihozni s az év első hónapjaiban tömegesen fogják czekeket az új típusu autók gyártani és forgalomba hozni.

Gloria Swanson filmsztár Newyorkban teljesen titokban negyedszer is férjhez ment, ezúttal Michael Farmer irországi származásu sportemberhez.

SPORT

A KKASE nyerte Erdély boxbajnokságát

Cluj-Kolozsvár, december 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). Vasárnap délután a Haggibbor vívószakosztálya kellemes meglepetéssel szolgált közönségének. A KAC vívótermében vívóbemutatót rendezett a vívószakosztály, ahol Bay Girolamo vívómester vezetése mellett a vívószakosztálynak minden korosztálybeli tagja bemutatta képességeit a szép szombatban összegyűlt publikumnak. A közönség lelkes ünnepeltetéssel adott tetszésének kifejezését a vívószakosztály szép teljesítményével szemben, majd az esti órákig nyúló táncos fejeződött be a nívós Haggibbor délután.

A KKASE nyerte meg Erdély boxbajnokságait. A szövetség erdélyi kerülete vasárnap rendezte meg Erdély boxbajnokságait, amelyeket ezúttal is a KKASE kitünő legénysége nyerte meg. A szépen sikerült verseny győzteslistája a következő:

- Légsúlyban bajnok Uta KKASE.
- A Pehelysúlyban bajnokaságát Biro KKASE küzdelem nélkül nyerte.
- Bantamsúlyban bajnok Tatár KKASE.
- A könnyűsúlyban Darolczy.
- Weltersúlyban Pálffy.
- Kisnehézsúlyban Györky.

HIRDENEN AZ UJ KELETBEN
 HIRDETÉS AZ ÜZLET LELEKÉ

Művész, stílusos, modern

Mű butorok "Transilvania"

Butorgvár CLUJ,
 Str. Memorandului 1. sz. alatt
 az emeleten

leszállított árak mellett

Színház—Mozi

Pusztai szél

Hunyady Sándor új színművének bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban —

A betyárromantika napjainkban újra aktuális: ezt senki tagadni nem akarja. A statáriális akasztás se tartozik a rendkívüliségek birodalmába, sőt Budapesten külön jelentősége van ennek az örökúj „humanista” módszernek.

Nem lehetetlen, hogy ez a feltámasztott aktualitás ihlette meg Hunyadi Sándort arra, hogy színművét írjon a hajdani magyar betyárvilág lelki természetrajzárol.

Ez a különös érdeklődés minden bizonnyal a szerző irodalmi reminiscenciáinak tudható be: ifjúkorában talán a kellesténél is jobban hatott rá Jókai szegénylegényeinek érzelmvilága, esetleg Vas Gereben pántlikás, gatyás rablójának különös gondolkodásmódja.

A pandurvilág a hatvanas évek irodalmi romantikájának — nyilván a Bach-korszak elnyomó politikájának hatása alatt — kedvenc témaköre volt. Nem lehetetlen, hogy Hunyadi Sándort is a pandurvilág egy új változata hozta szeretetteljes közelségbe témájának.

Mert az kétségtelen, hogy sok szeretetet és érdeklődést pazarol a Pusztai szél figuráira — s talán ezért sikerül neki egy-egy jelenetben, egy-egy drámai pillanatban rég elporhadt típusokat forró, habzó, tragikumokban gazdag étellel megajándékozni.

Kár, hogy színpadilag kevésbé sikeresen építette fel új darabját, mint annak idején a Feketeszáru eszesznyét. Ebben azonban talán a téma és a műhő is hibás; hol vagyunk ma — a betyárvilággal kapcsolatban is — ezektől a figuráktól? Ami bennük úrvnevezett „örök ember”, az is hozzáhozható a technika modern vívmányaihoz és a politikai rendőrségek jól szituált szimatához.

Pedig, ha óvatosan, ha hangfogóval is, — a Pusztai szélben Hunyadi Sándor sokkal többet akar mondani, mint előbbi darabjában. Szociális hangokat pendít meg a maga módján s nagy szociális ellentéteket — a vér és a tett szaván keresztül — drámailag árt szembe egymással.

S ez bizonyítja, hogy van érzéke az emberábrázoláshoz; kár, hogy ez a két ségtelenül értékes művészi kvalitása, talán éppen témaválasztása és téma-vezetése miatt nem tudott új darabjában sem kiteribélyesedni.

A Magyar Színház olyan jó előadásban hozta ki a darabot, hogy már ezért is érdemes lett volna megnézni. Ezzel szemben gyér számú közönség nézte végig az előadást.

Kaszab Anna kocsmásnéja egyike volt legjobb alakításainak. Forró, élő asszonyiságával, lelki küzdelmeinek realitásával nagy hatást ért el. Mellette Fekete Mihály nyugozott le robusztus betyáralakjával. Ezuttal valóban elemében volt: vérbő férfiasága megfelelő területen élhette ki magát. Barsi Ödön pandurja is figyelemreméltó alakítás volt. Újra előnyösen tűnt ki az együttesből Baiász Samu. Tompa László szintén. Toth Elek kis szerepében is értéket adott. A többi szereplők is megállották helyüket. (s. l.)

A Magyar Színház heti műsora

Kedden este 8 1/2 órakor: Pusztai szél. Napi bérlet „B” 14. Sorozatszám: 76. Szerdán 3, 5 7 és 9 órakor: Az istenek kegyence. (Mozielőadás.) Emil Jannings, Renate Müller, Olga Csehova leghatalmasabb hangos film-alkotása. Nagyon olcsó helyárak: Földszint- és páholyülés 20 lej, alsó erkély 15 lej, felső erkély 10 lej. Jegyek a tolongás elkerülése céljából délelőtt

is előre válthatók. A színház premier bérlei az esti 9 rás előadásra díjtalanul mehetnek.

Csütörtökön 3, 5, 7 és 9 órakor: Az istenek kegyence. (Helyárak: 20, 15, és 10 lej.) A színház A. bérlei az esti 9 óras előadásra díjtalanul mehetnek.

Pénteken 3, 5, 7 és 9 órakor: Mindent legyőz a szerelem. (Die Männer um Lucy). A legújabb filmoperett. Főszereplők: Liane Haid, Oscar Karlweiss, Huszár Pufi, Lien Dyers, Trude Hesterberg, Walter Rilla. Rendező: Korda Sándor. Helyárak: 15 és 10 lej. A színház B. bérlei az esti 9 óras előadást díjtalanul nézhetik meg.

Szombaton 3, 5, 7 és 9 órakor: Mindent legyőz a szerelem. (Die Männer um Lucy). A legújabb filmoperett. Főszereplők: Liane Haid, Oscar Karlweiss, Huszár Pufi, Lien Dyers, Trude Hesterberg, Walter Rilla. Rendező: Korda Sándor. Helyárak: 20, 15 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Két gyermek története. (Ujdonság Kolozsvárott először!) Helyárak: 20, 15 és 10 lej.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Mindent legyőz a szerelem. (Die Männer um Lucy). A legújabb filmoperett. Főszereplők: Liane Haid, Oscar Karlweiss, Huszár Pufi, Lien Dyers, Trude Hesterberg, Walter Rilla. Korda Sándor. Helyárak: 20, 15 és 10 lej.

Hétfőn 3, 5, 7 és 9 órakor: Az uszó börtön. (Ujdonság! Marlene Dietrich és Fritz Kortner Kolozsvárott még nem adott izgalmas filmszenzációja. Helyárak: 20, 15 és 10 lej.

Kedden 3, 5 és 7 órakor: Az uszó börtön. (Marlene Dietrich, Fritz Kortner.) Helyárak: 20, 15 és 10 lej.

Kedden este 8 1/2 órakor: Pillangó. (Operett-ujdonság először! Neményi Lili, Ihász Aladár, Tompa Béla, Putnik Bálint főlépése. Az idei budapesti színházi évad legragyogóbb ujdonsága, Premier-bérlet 15 szám. Sorozatszám: 83.)

SELECT-MOZGO műsora

Kedd: Az elveszett Zeppelin. Szenzációs amerikai dráma, melynek tárgya egy délsarki expedíció sorsa. Megható tartalma és csodás felvételű film. Főszerepekben: Virginia Vally, Riccard Cortez, Conway Tearle. Szerdán: Az elveszett Zeppelin. Csütörtökön: Az elveszett Zeppelin.

CORSO-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7, 9 órakor premier! A szerelmes ördög. Lázadás a Sing-Sing fegyházban. Rendkívül izgalmas dráma. Eredeti felvételek. 3000 szereplő. Fejős Pál gigantikus filmje. Főszereplők: Heinrich Georg, Ditta Parló, Gustav Diesl, Műsor előtt: a legújabb Paramount journal. Szerda 3, 5, 7, 9 órakor A szerelmes ördög. Csütörtök 3, 5, 7, 9 órakor A szerelmes ördög. Péntek 3, 5, 7, 9 órakor A szerelmes ördög.

URANIA-MOZGO műsora

Kedd: Két világ. (Esthera). A E. Dupont világhírű rendező legújabb alkotása. Mélyen megható dráma a világháboru idejéből, melynek cselekménye Lengyelország egy kis városában játszódik le. Szerdán: Két világ. (Esthera). Csütörtökön: Két világ. (Esthera).

ASTRA Mozgo műsora

Kedd: Két órai kacagás! Postásfiú és huga. Anny Ondra, Vlasta Burian és Roda Roda Szenzációs filmbohózat. Szerda: Postásfiú és huga. Csütörtök: Postásfiú és huga. Péntek: Postásfiú és huga. Szombat: Postásfiú és huga. Vasárnap: Postásfiú és huga.

KÖZGAZDASÁG

Ijesztő mértékben esnek a francia Nemzeti Bank részvényei

Angol-holland baisse-spekuláció indult meg a Banque de France részvényei ellen

Párizs, december 7. A francia Nemzeti Bank részvényei a tegnapi tőzsdénapon 10.075-el záruktak, de voltak egyes pillanatok, midőn a részvények árfolyama 10 ezer frank alatt mozgott. Tizennégy nap lefolyása alatt a Banque de France részvényei ilymódon több, mint 3000 frankot veszítettek értékükből.

Pénzügyi körökben a francia jegybank részvények feltűnő értékesíkenése az egész pénzügyi világban hatalmas konsternációt keltett. Általános vélemény szerint ezt a nagy árfolyamvesztéséget sem a párizsi piac általános legyöngülése, sem pedig az angol font értékesíkenése nem indokolják. Az árfolyamcsökkenés tényleges oka az, hogy a francia Nemzeti Bank részvényei ellen koncentrált baisse-spekuláció indult, amelyet Amszterdamból dirigálnak s amely Londonban lelkes támogatásra talál. Ez a baisse-spekuláció mindeddig nem találta magát szemben komolyabb akadályokkal. A francia jegybank különböző intervenciókban van angaszálva — bank támogatások, az Elektrokábel stb. — s így nem tudja a kínálatot felvenni. Hogy milyen végső célokat követ az angol-holland Baise-spekuláció, azt a deviza és értékpapírpia mai zavaros helyzetében nem lehet megállapítani. A londoniak azonban nyilván meg akarják győzni Franciaországot arról, hogy a gazdasági válság ritmusa és mértéke nem feltétlenül függ a rendelkezésre álló arany mennyiségtől és a francia jegybank részvényeinek megtorpedezésával akarják a jegybankot aranypolitikájának megváltoztatására kényszeríteni

Még 14—15.000 vagon tűzifa szállítható Magyarországra kedvezményes tarifa alapján. A lapokban napvilágot látott az a hír, hogy a magyar kereskedel-

mi minisztérium értesítette a román kormányt, hogy a Romániából Magyarországra szállítható tűzifakontingens kismélt és így ebben az évben már nem szállítható kedvezményes tarifával Magyarországra tűzifa illetékes helyről nyert információink szerint a Romániai Tűzifakivitel Szindikátus Tilea volt alminiszter utján a külügyminisztérium közbenjöttével interveniált a magyar kormánytól, amely kiadta a rendeletet a magyar vámhatóságoknak, hogy a romániai kontingens nincs kimerítve és még 14—15.000 vagon tűzifa van ezévre hátralékban. Miután ez a mennyiség teljes egészében nem szállítható le ebben az évben, a fennmaradó mennyiség a jövő évi kontingensbe lesz beszámítva.

Dávid Golder

A szegény zsidófiúból lett nagystűb bankar életének regénye fölemelkedéstől bukásáig. Irene Nemirovszkij regénye egyike az utóbbi évek legnagyobb sikerű könyveinek. Ára füzve 136 lej, Ára kötve 204 lej. Kapható az UJ KELET könyvosztásán.

Chanukara, purimra vidám gyűjtőversesok!

Solem Alejchem: Válgak, ne válgak! Szabó Imre: Gábort ünneplik Szabó Imre: Egy finom kis parthie Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában. Előadási jogdíjjal darabja 200 lej.

SELYEMPAPÍR minden színházban és olcsón LEPAGE-nál Kvár. Képtel. mintát, árjegyzéket.

RADIO MÜSOR

Kedd, december 8. Bukarest. 12: Grammfón. 12.50: Grammfón. 20.45: Dalest. Utána hírek. Budapest. 9: Egyházi zene. 10.45: Hírek. 11.15: Görögkatolikus istentisztelet. Utána időjelzés, időjárás. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. A hangverseny szünetében: Rádiókrónika. 2: Grammfónhangv. 4: Pista bácsi mesél a gyermekeknek. 5: Szerbia hadifogly magyarok halálmarša 1915-ben. Faragó László előadása. 5.30: A Magyarországi Munkásdalogyletek Szövetségének hangversenye. 6.16: Elettársaság. Előadás. 6.45: Magyar nóták. 8: Sportesemények. 8.15: Erdélyi-est. 10.10: Halló, itt Rádió és a Hyppolit hangosfilm közvetítése. Berlin. 9.40: Zongoraverseny. Bécs. 10.30: Gattolzer zenekar. Belgrád. 10.30: Hírek. Grammfón. Hamburg. 8: Filharmonikus hangverseny. Kassa. 6.20: Rádiózenekar. Kattowitz. 11: Könnnyű és tánczene. Lépese. 9.15: Operettrészletek. Milánó. 9: Szimfonikus hangverseny. Messina vezényletével. Pozsony. 6: Grammfón. Prága. 10.20: Vendéglői zene.

Aprohirdetéseik

Ezüst évőszköz vásárlásánál csak harang védjeggyel ellátott árut kérjünk, mint egyedüli bármelyik földiével egyenlő gyártmányt. Tacumul ezüstáru gyár. Str. Gen. Neculea (Kornis ucca) Nr. 10.

Újra megnyitott Léb ort. kóser étterem Malom ucca 14 szám alatt! Izletes ételek, olcsó árak, kellemes helyiség. Új zónák 10 százalékos kedvezmény. Ubonoma, esküvők, bankettek olcsó áron.

Házaladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti és a Str. Calugari (Kisszamos u.) 6. szám alatti ház előnyös feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatóságához, P. Unirii 20.

Szállítók kóser vágott libát és hájlehetősebb árban. Pollák Ignác, Arad Str. Baritiu 9.

Szállítók kóser vágott libát és hájlehetősebb árban. Pollák Ignác, Arad Str. Baritiu 9.

Hölgyek figyelmébe. Legújabb Bubi paróka transzformáció villanygöndörítve, mely 6-8 hónapig megtartja a hullám és göndöréget felelősség mellett. Egyedüli készítője Mussa Gyula, Str. Memorandului 10.

Karácsonyra legpraktikusabb és legrszebb ajándék a jó, szép, olcsó butor. Te kintse meg végkiürítésemat. Schneider butoraktár Str. Saguna (Bartha M. u.) 24. szám.

Autorizált 12 évi gyakorlatlall rendező köznyelvi garanciaképes szerény árlást keres. Birja az ország három nyelvét. Elvállal órákonyvelést, valamint zárlati munkálatokat és mérlegek elkészítését. Cim a kiadóban.

Megérkeztek a legújabb bécsi sablonok. Montirozás, függönyösszeállítás, csipkebevarrás, kelengyekészítés, izléses készdiványpárnák Fisch Böske kézimunkaszalonjában. Str. Gh. Baritiu 16.

Olcsó könyv vásár

Benamy Sendor: Kajtt 20 lej Kintemaerkes Váitot elülfogat 66 lej Cocteau A párizsi fiu 66 lej Mikó Jenő: Madárka 66 lej Szilágyi András: Az új pásttor 96 lej Komor: Fischmann S. Utoda 190 lej Paul Busson: A szegény Dronte életé Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

HIRDENEN AZ UJ KELETBEN

XIV. ÉVF. Cluj—Kó decembe 5692 ÉV

Az Uj Kelet az és bászági z nap Gikkeink után forrás megjel

Kéziratokat ne megörzésükre

Egy egyszerű

Minden nap vagy kérnek választ az kamarában. A kormány tá ezekre a kérdéseket engedik a fülük. Az attól függ, kellemetlen dolo kérdésre. Arra a kérdésre nem fizetik ki a n viselőket, egyet totta illendőnek. Miért is választ Csak nem hirtelág előtt, hogy a móratoriumot adó ami neki jár azt amivel pedig ő t nem fizeti? Egészen jó recéhez körülmények De csak próbál tódust mondjuk Hamar magtanu és mit nem szaba

Hogyan lesz Nöbel-díjas

Van Iorgának e Ugy hívják, hogy sára névze semmit leg igazságügymintából. Hamangiu sokái szolgálja meg Iorg Nem volt egésze lálni valami értéke Iorga ki van talán az egész vilnak, ő leghatalma neki van a legsze Sorbonne diszdozte tudós társaság va beli elnöke és ki tartani még az ő Hamangiu fogta let a Román Akad lanak talán Iorgán Majd bolond les eleget tenni ennel Iorga nemcsak m közoktatásügymims az Akadémia egész Persze, hogy ajá Akadémia ajánlja ják. Lám, csak, ha az rag a legjobb barát jót vár. Magkapja érte m

Vissza a vad

Ez az üvöltésnek zik most fel szerte ta-kampókereszetes akciója a hatalomé lehetősen sok helyer Am sehol sem oly mint Németországba hazájában. Történel tanilag az első pillanek tünik fel, hópépe körében, Goeth előestéjén olyan kinóni magát a hille De csak az első érthetetlenek. Megyon is érthetővé v jellemvonása, hogy atlan szakadékok lyebb művelői, élvez közzét. A tömegek, a szerdig irtóztak a gonobonyolult képét szí akarták megérteni. is varázslóikra halla szintén gondolatlalt bözö klerikalizmusok A vadság, a prim változott a kulturált